

Uvodnik

Ambrož Kodolja

Zaznamovala sta svet

Svet je z velikim zanimanjem spremljal beatifikacijo dveh papežev: Janeza XXIII. in Janeza Pavla II. Mirno lahko rečemo, da sta imela oba več skupnih lastnosti. Tri od teh so bile gotovo skromnost in preprostost pa tudi pogum – z Božjo pomočjo gremo naprej! Ko je bil izvoljen Janez XXIII., je bilo splošno mnenje, da zaradi svoje starosti ne bo vladal dolgo in bo le prehodni papež. Vendar je med svojim petletnim pontifikatom prvič v zgodovini Cerkve imenoval nove kardinale iz Tanzanije, Venezuele in Mehike. Odločno se je zavzel, da ga ne imenujejo več njegova svetost, ampak preprosto papež. Zgodovinski dogodek je bil sklic II. vatikanskega koncila. V uvodnem govoru je 11. oktobra 1962 rekel: "Dragi otroci, slišim vaše glasove. Tukaj smo predstavniki z vsega sveta. Lahko rečem, da je danes celo luna prišla pogledat, kaj se dogaja..." Svet je obstrmel, ko je videl dolgo kolono škofov v ornatih, ki se je ob začetku koncila pomikala v cerkev sv. Petra. Prvič so po televiziji pa tudi v tisku zakrožili posnetki škofov, ki so bili v sandalah, brez nogavic, nekateri celo bos. Ko so se sprehajali po Rimu, so nekateri bili zelo borno oblečeni in njihovi talarji so bili zelo zmečkani in ponošeni. Tudi intervjuji so bili sila zanimivi. Neki škof iz Afrike je odgovoril, ko so ga vprašali, kaj bo predlagal novega: "Sem škof 20 let, vse svoje škofovstvo sem posvetil vzreji krav, drugače bi moji ljudje pomrli!" Drugi je povedal: "Moje ljudstvo živi v kamni dobi, kaj naj predlagam? Sem pa srečen, ko vidim te svoje sobrate srečne, in zadovoljen, z željo, da bi vsi nekaj doprinesli v Cerkev..." Na dan je prišla beseda aggiornamento – posodobitev. Vendar ne za vsako ceno, ampak za ceno, da bi sodobni človek lažje prišel do Boga, da bi mu ta ne bil več tako oddaljen ... O Janezu Pavlu II. bi lahko kaj več povedal. Spomin mi poroma v Krakov, kjer sem ga kot tedanji študent videl vsaj dvakrat, kako je skočil s še vozečega tramvaja – ni počakal, da bi se ta ustavil, in odhitel dalje ... Znanec mi je rekel: "Temu našemu kardinalu se vedno mudi, čeprav pride vedno o pravem času". Leta so tekla in spominjam se, da sem bil tedaj, ko so razglasili njegovo izvolitev, na vrhu Prisojnika. Ko sem prišel v Erjavčovo kočjo, so mi rekli: "Ti si rekel, da bo naš človek! – Vidiš, da si imel prav – je SLOVAN!" Vse mogoče zgodbe in dogodivščine so tudi o njem zaobkrožile svet. Spominjam se, kako sem se zdrznil, ko so po televiziji pri dnevniku pokazali atentat nanj. Njegova potovanja so bila izredna. Prijatelj je pel psalm pri njegovi maši v Stožicah v Ljubljani. Koliko je bilo njegovih okrožnic in kako so bili mučni trenutki, ko smo ga gledali bolnega in betežnega zadnje leto življenja. Voditelj Cerkve v osebi moža bolečin! Ker pa je tudi papež v Božjem načrtu, ne moremo mimo dejstva, da je imel veliko vlogo pri padcu berlinskega zidu in s tem tudi pri zlomu komunistične diktature. O vsem tem bomo lahko še marsikaj izvedeli, ko bodo odprti arhivi iz tistega časa.

Oba papeža sta zaznamovala tudi naš čas, saj smo živeli z njima, čeprav daleč proč. Verni smo bili vedno s papežem dnevno povezani in to misel bi rad osvežil. Papež ni neka daljna bajeslovna osebnost, ampak človek časa, v katerega ga je postavila Božja previdnost, kljub najrazličnejšim takšnim in drugačnim zgodbam pa tudi spodsrljajem, ki jih zasledimo v vodstvu katoliške Cerkve.

Dva papeža svetnika!

Papež Frančišek je ob navzočnosti vsaj milijonske množice vernikov na Trgu sv. Petra, na ulici sprave ter okoliških trgih in ulicah minulo nedeljo razglasil papeža Janeza XXIII. in Janeza Pavla II. za sveta.

"V čast Svete in nedeljive Trojice, v povišanje katoliške vere in v rast krščanskega življenja z oblastjo našega Gospoda Jezusa Kristusa, blaženih apostolov Petra in Pavla in z našo oblastjo, potem ko smo zrelo preudarili in pogosto prosili za Božjo pomoč, in po nasvetu mnogih naših bratov odločamo in določamo, da sta blažena Janez XXIII. in Janez Pavel II. sveta, in ju vpisujemo v seznam svetnikov. Določamo, da ju je treba med svetimi v vesoljni Cerkvi častiti s pravo pobožnostjo. V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen. Amen."

Tako je papež Frančišek razglasil Janeza XXIII. in Janeza Pavla II. za sveta. Ob papežu je somaševal tudi upokojeni papež Benedikt XVI., veliko kardinalov in škofov, maša je bila predvajana po vsem svetu. Papež Frančišek je ob kanonizaciji Janeza XXIII. in Janeza Pavla II. med pridigo povedal: "V središču te nedelje, ki sklepa velikonočno osmino in jo je sveti Janez Pavel II. poimenoval nedelja Božjega usmiljenja, so poveljane rane vstalega Jezusa. Pokazal jih je že, ko se je prvič prikazal apostolom, na sam večer dneva po soboti, na dan vstajenja. Tisti večer, kot smo slišali, pa ni bilo Tomaža; in ko so mu drugi povedali, da so videli Gospoda, je odgovoril, če ne bo videl tistih ran in se jih dotaknil, ne bo veroval. Osem dni kasneje se je Jezus ponovno prikazal v dvorani zadnje večerje sredi apostolov in tam je bil tudi Tomaž; obrnil se je nanj in ga povabil, naj se dotakne njegovih ran. In tedaj je ta iskreni človek, ta človek, ki je bil vajen vse osebno preveriti, pokleknil pred Jezusa in rekel: "Moj Gospod in moj Bog!" (Jn 20,28).

Jezusove rane so pohujšanje za vero, so pa tudi potrdilo vere. Zato na telesu vstalega Kristusa rane ne izginejo, pač pa ostanejo, ker so te rane trajno znamenje Božje ljubezni do nas in s njuno potrebne za verovanje v Boga. Ne za verovanje v obstoj Boga,

ampak za vero, da je Bog ljubezen, usmiljenje, zvestoba. Sveti Peter navaja Izajaja in piše kristjanom: "Po njegovih ranah smo ozdraveli" (1 Pt 2,24; prim. Iz 53,5).

Sveti Janez XXIII. in sveti Janez Pavel II. sta imela pogum, da sta gledala Jezusove rane, da sta se dotaknila njegovih ranjenih rok in njegove prebodene strani. Ni ju bilo sram Kristusovega mesa, nista se pohujšala nad njim, nad njegovim križem; ni ju bilo sram bratovega mesa (prim. Iz 58,7), ker sta v vsakem trpečem človeku videla Jezusa. Bila sta pogumna moža, polna paresije Svetega Duha, in sta pričevala Cerkvi in svetu o Božji dobroti, o njegovem usmiljenju.

Bila sta duhovnika, škofa in papeža 20. stoletja. Poznala sta njegove tragedije, vendar ju te niso premagale. V njiju je bil močnejši Bog; močnejša je bila vera v Jezusa Kristusa, človekovega Odrašenika in Gospodarja zgodovine; močnejše je bilo v njiju Božje usmiljenje, ki se razkriva v teh petih ranah; močnejša je bila Marijina materinska bližina.

V teh možeh, ki sta zrla Kristusove rane in sta pričala o njegovem usmiljenju, je prebivalo "živo upanje" skupaj z "neizrekljivim in poveličanim veseljem" (1 Pt 1,3,8). Upanje in veselje, ki ju vstali Kristus daje svojim učencem, ki jim ju nič in nihče ne more vzeti. Velikonočno upanje in veselje, ki sta sli skozi topilnico razgalitve, izpraznjenja, bližine grešnikov do skrajnosti, vse do slabosti zaradi grenkobe tistega keliha. To sta upanje in veselje, ki sta ju sveta papeža prejela v dar od vstalega Gospoda in sta ju tudi sama v obilici dajala Božjemu ljudstvu ter za to prejela večno hvaležnost.

To upanje in to veselje je bilo mogoče zaznati v prvi skupnosti verujočih v Jeruzalemu, o kateri nam govorijo Apostolska dela in smo slišali v drugem berilu (prim. 2,42-47). To je skupnost, kjer živijo bistveno vsebino evangelija, to je ljubezen, usmiljenje, v preprostosti in bratstvu.

In to je podoba Cerkve, ki jo je imel pred seboj drugi vatikanski koncil. Janez XXIII. in Janez Pavel II. sta sodelovala s Svetim Duhom, da bi Cerkev nare-

dila tako, kot je bila, in jo posodobila po njeni izvorni fizionomiji, fizionomiji, kakršno so ji dali v teku stoletij svetniki. Ne pozabimo, da so prav svetniki tisti, ki dajejo Cerkvi napredek in rast. Pri sklicu koncila je sveti Janez XXIII. pokazal prefinjeno učljivost Svetemu Duhu, se pustil voditi in je bil za Cerkev pastir, vodeni voditelj, voden od Svetega Duha. To je bilo njegovo veliko služenje Cerkvi, zato rad pomislim, da je bil papež učljivosti Duhu. V tem služenju Božjemu ljudstvu je bil Janez Pavel II. papež družine. Tako je on sam nekoč rekel, da bi želel, da se ga spominjajo kot papeža družine. Rad to poudarjam, ko hodimo po poti sinode o družini in z družinami, po poti, ki jo iz nebes on gotovo spremlja in podpira.

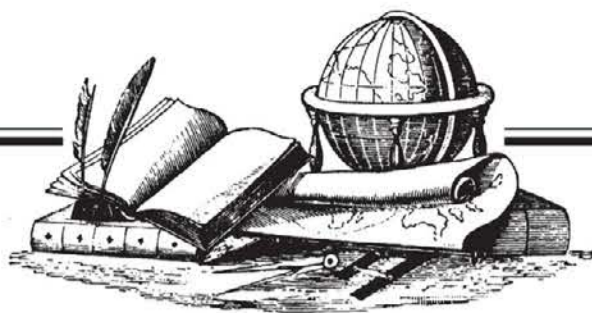
Naj oba nova sveta pastirja Božjega ljudstva posredujeta za Cerkev, da bi bila ti dve leti sinodalne poti učljiva Svetemu Duhu v pastoralnem služenju družini. Naj nas oba učita, da se ne bomo pohujševali nad Kristusovimi ranami, da se bomo poglabljali v skrivnost božanskega usmiljenja, ki vedno upa, vedno odpušča, ker vedno ljubi". Nedeljsko kanonizacijo je spremljal ves svet v neposrednem televizijskem prenosu, iz Slovenije pa je pod vodstvom msgr. Andreja Glavana šlo v Rim okrog 400 slovenskih vernikov. Prisotnih je bilo več kot 90 delegacij vlad in mednarodnih organizacij, od tega 24 voditeljev držav. Prav tako so bili v Vatikanu navzoči številni predsedniki vlad, dvorov in drugih religij. Vodja slovenske državne delegacije je bil predsednik državnega sveta Mitja Bervar. Somaševalo je 150 kardinalov, okoli 1000 škofov in 6000 duhovnikov z vsega sveta.

JUP

Ob 300-letnici kmečkega punta

V soboto, 3. maja, bo ob 17. uri v cerkvi sv. Ignacija v Gorici maša z adušenca za usmrčene voditelje tolminskega punta, ki jo bosta darovala goriški nadškof Redaelli in koprski škof Bizjak. Nastopili bodo združeni pevski zbori s Tržaškega, z Goriskega in s Tolminskega pod vodstvom Marka Muniha.

Izjava goriških javnih osebnosti

Komu je potrebna žaljiva ideološka provokacija?

Po zlomu fašizma in nacizma, ko je z nastopom demokracije leta 1990 propadel še komunistični totalitarizem, so bili tudi v našem delu Evrope ustvarjeni osnovni pogoji za trajen mir, napredek in sožitje na osnovi spoštovanja do vseh, ki so bili žrtve uničujočih zločinov režimov. Podpisniki izjave z zaskrbljenostjo ugotavljamo, da je z ravnarji, kot je ponovno vzpostavljane Titovega kulta, ogroženo krhko ravnovesje v našem narodu. To neevropsko hujskaško početje usodno razdvaja slovenske ljudi na obeh straneh meje in ogroža obstoj našega naroda na tem področju.

Iz medijev smo izvedeli, da skupina posameznikov obnavlja kamniti napis TITO na Sabotinu nad Novo Gorico. Obnova napisa, pravzaprav gre za povsem novo postavitev, je sicer že opravljena, 8. maja pa naj bi napis zasvetil v soju bakel. Dogodek organizira območna Zveza borcev za vrednote NOB, ki se financira tudi iz javnih sredstev.

Podpisani

državljanke in državljani, ki javno delujemo v goriškem in primorskem prostoru, ogorčeni protestiramo proti vsakršnemu propagiranju totalitarizmov in njihovih vodij! Poveljevanje komunističnega diktatorja Josipa Broza Tita, nosilca režima, zaradi katerega so bili ubiti in preganjani stotisoči, je nemoralno in nesočutno dejanje, ki nas izriva iz evropskega civilizacijskega kroga. Provokacija, ki se napoveduje, pomeni hkrati žalitev žrtev in prizadevanje novih bolečin svojcem ter vsem, ki so trpeli zaradi komunizma. Komu je potrebna ta ideološka grobost, ki razdvaja že tako razrahljano sožitje v slovenski naciji?

Ustavno sodišče Republike Slovenije je v svoji razsodbi v primeru poimenovanja Titove ceste v Ljubljani (3. 10. 2011) zapisalo: "Dejstvo, da je bil Josip Broz Tito dosmrtni predsednik nekdanje SFRJ, pomeni, da prav njegovo ime v največji meri simbolizira nekdanji totalitarni režim. Ponovno uvedbo ulice, poimenovane po Josipu Brozu Titu kot simbolu jugoslovanskega komunističnega režima, je mogoče objektivno razumeti kot priznanje nekdanjemu nedemokratskemu režimu. V Republiki Sloveniji, kjer se je razvoj demokracije in svobodne družbe, ki temelji na spoštovanju človekovega dostojanstva, začel s prelomom s prejšnjo ureditvijo, je oblastno poveljevanje komunističnega totalitarnega režima s poimenovanjem ceste po voditelju tega režima protustavno".

Postavitev napisa TITO na Sabotinu je v nasprotju z duhom te razsodbe, prav tako pa je v nasprotju z duhom slovenske ustave in vrednotami civilizirane demokracije Evrope.

Postavitev napisa v čast dosmrtnemu diktatorju nedemokratskega in totalitarnega režima je nerazumna. Tu ne gre za različna mnenja o zgodovinski vlogi diktatorja Tita, ki so v svobodni družbi povsem normalna. Tu gre za enostransko nasilno prilaščanje javnega prostora in grob poseg v naravo z namenom, da se povzdiguje diktator, čigar režim je pri številnih sodržavljanih povzročil strahovito trpljenje. Takšno dejanje lahko razumemo zgolj kot obliko simbolnega nasilja in ustrahovanja tistih, ki so na obeh straneh meje trpeli zaradi komunističnega terorja.

Gre za nedostojno in nehumano provokacijo, ki nima nobene podlage v slovenskem pravem in ustavnem redu. Ob deseti obletnici pridružitve Slovenije Evropski uniji postavitev takšnega napisa na tako občutljivem obmejnem področju priča predvsem o moralnem primanjkljaju nekaterih družbenih in političnih skupin, ki hočejo z grobim enostranskim posegom v prostor vsiliti svojo partikularno vizijo zgodovine. Ta pa je v nasprotju z vrednotami civilizacije, na kateri je vzpostavljena Evropa. V času, ko nas pestijo mnogi gospodarski, socialni in politični problemi, vidimo "akcijo" na

Sabotinu kot poskus rehabilitacije titoizma, čeprav je ravno to obdobje Slovence iz takratne Jugoslavije potisnilo na raven ponižanih državljanov, ki so na italijanski strani trumoma kupovali osnovne življenjske potrebščine in vse tisto, česar samoupravni socializem ni znal zagotoviti. Medtem so vojaki te iste države na meji streljali na prebežnike, ki so želeli na Zahod.

Pozivamo pristojne organe pregona ter institucije pravne države, da ustrezno ukrepajo in preprečijo nelegalni poseg v prostor na Sabotinu. Hkrati pa pozivamo vse demokratično in evropsko čuteče državljane – zlasti pa prebivalce Goriške –, naj se dejavno in v mejah zakona zoperstavijo takšnemu nevarnemu ideološkemu nasilju, ki vnaša med Slovence razdor in ogroža naš obstoj ob meji.

Podpisniki:

Luka Lisjak Gabrijelčič, zgodovinar, Nova Gorica; Renato Podbersič, zgodovinar, Nova Gorica; Miha Kosovel, predsednik Društva humanistov Goriške, Selo; Dimitrij Klančič, zdravnik, Nova Gorica; Tomaž Torkar, psiholog,

Nova Gorica; Aleš Štrancar, biotehnolog in podjetnik, Ajdovščina; Tomaž Slokar, inž. elektrotehnike, Nova Gorica; Gašper Rudolf, duhovnik, Medana; Andrej Perne, matematik, Nova Gorica; Oton Filipič, podjetnik, Ravna; Andrej Vončina, duhovnik, Nova Gorica; Barbara Venier, zdravnica, Šempas; Jožica Ličen, Karitas Koper, Cesta pri Ajdovščini; Tone Gortnar, zdravnik, Kromberk; Darjo Fornazarič, podjetnik in podžupan, Vrtojba; Jože Možina, novinar in zgodovinar, Dobravlje/Ljubljana; Erika Jazbar, častnikarka, Gorica; Igor Dolenc, zdravnik, Šempeter; Vojko Pavlin, zgodovinar, Kromberk; Renata Bone, prof. nemščine, Nova Gorica; Marjan Terpin, podjetnik, Števerjan; Aljoša Abrahamson, umetnostni zgodovinar, Šempeter pri Gorici; Peter Černič, zgodovinar, Vrh sv. Mihaela; Marijo Černič, solnik, Vrh sv. Mihaela; Hermina Ličen, učiteljica matematike in fizike, Nova Gorica; Peter Stres, zgodovinar, Dobrovo; Martina P. Smrdel, prof. sociologije, Nova Gorica; Saša Quinzi, umetnostni zgodovinar, Štandrež; Nataša Konc Lorenzutti, igralka in pisateljica, Osek; Anton Lorenzutti, inž. strojništva, Osek; Marijan Markežič, duhovnik, Gorica; Miran Rustja, kulturni delavec, Brje na Vipavskem; Karl Bonutti, univ. profesor, Nova Gorica; Klemen Krševan, zdravstveni delavec, Šempas; Justina Doljak, učiteljica, Grgar; Mirjam Bratina, profesorica, Gorica; Urška Makovec, pravnica, Vipava; Robi Rolih, vzgojitelj, Bilje; Aleš Breclj, prosvetni delavec, Devin; Jože Osvald, univ. profesor, Šempeter pri Gorici; Marija (Marinka) Kogoj Osvald, univ. profesorica, Šempeter pri Gorici; Nada Jan, psihologinja, Nova Gorica; Pepi Lebreht, frančiškan, Sv. Gora; Vinko Torkar, arhitekt, Solkan; Miroslava Cencič, univ. profesorica, Šempeter pri Gorici; Valentin Cencič, inž. gozdarstva, Šempeter pri Gorici; Renato Podbersič, duhovnik, Sovodnje; Andrej Abrahamson, prof. kemije, Solkan; Dejan Valentinčič, pravnik, Deskle; Jernej Vidmar, zgodovinar, Solkan; Cvetko Valič, duhovnik, Kromberk; Milivoj Kerševan, kmetovalec, Gradišče; Miroslav Škabar, inž. gradbeništva, Nova Gorica; Andrej Škabar, inž. gradbeništva, Nova Gorica; Peter Škabar, inž. geodezije, Nova Gorica; Tino Mamič, novinar in zgodovinar, Skrilje/Koper; Aleš Zucchini, prof. fizike, Solkan; Anton Harej, politolog, Dornberk; Kaja Draksler, politologinja, Solkan; Simon Kerševan, arhitekt, Osek; Stanko Žgavc, pravnik, Nova Gorica; Davorin Mozečič, ekonomist, Solkan; Marija Štrbenc Mozečič, zdravnica, Solkan; Ivan Vidmar, gasilec, Dornberk; Franc Kralj, duhovnik in zgodovinar, Slap pri Vipavi; Jurij Makovec, restavrador in podjetnik, Vipava; Ida Makovec, učiteljica, Vipava; Matija Perko, sociolog, Rožna Dolina; Iva Žurman, ekonomistka, Solkan; Marko Žurman, inž. strojnik, Solkan; Majda Metličar, inž. kemije, Solkan.

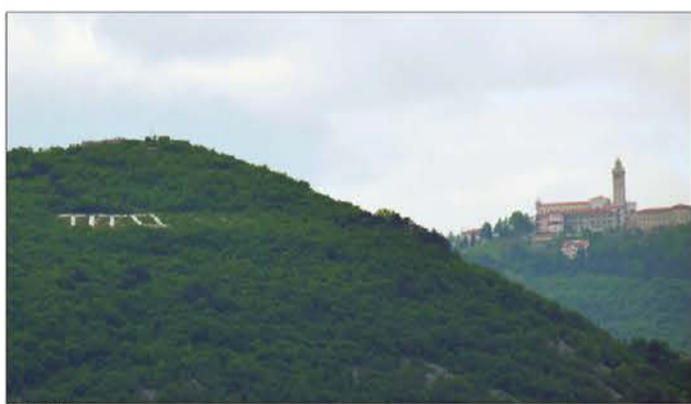

Foto DPD

Predstavitev pomembnega projekta

SSO za ovrednotenje slovenske prisotnosti na Krasu

Walter Bandelj, Albert Devetak, Stanka Čuk in Karlo Mučič (foto JMP)

V Trgovskem domu v Gorici so na posebni tiskovni konferenci, v ponedeljek, 28. aprila, predstavniki Sveta slovenskih organizacij predstavili nov projekt, s katerim želijo ovrednotiti Kras in slovensko zgodovinsko prisotnost na Krasu od Gorice pa vse do Milj. Pri Svetu slovenskih organizacij, ki jo kot eno od dveh krovnih slovenskih organizacij uradno priznava dežela Furlanija Julijska krajina, so začeli izvajati projekt *Živi Kras – Carso vivo* z namenom, da promovirajo in podpirajo z lastnimi pobudami območje, ki je vključeno v Lokalno akcijsko Skupino Kras/Gruppo di Azione Locale Carso (LAS/GAL). Dejansko je to območje nekdanje gorske skupnosti. Projekt spada v sklop dežel-

nega načrta za razvoj podeželja 2007-2013, Os IV Leader, Krajevni razvojni načrt 2007-2013, Lokalna akcijska Skupina Kras/Gruppo di Azione Locale Carso (LAS/GAL), Ukrep 413, Manevr 3 "Razvoj reaktivnih in kulturnih uslug ter aktivnosti", Poseg 1 "Razvoj projektov, vezanih na krepitev krajevnega identitete in ekokompatibilnega turizma ter/ali turizma, vezanega na kulturo". Projekt, ki ga vodi SSO, predvideva vrsto zanimivih dejavnosti, s katerimi se bo lahko okoristilo celotno ozemje, vključeno v LAS/GAL. Predsednik SSO za Goriško Walter Bandelj, člana dveh partnerjev, Karlo Mučič za društvo Jadro iz Ronk ter Stanka Čuk za Sklad Mitja Čuk z Opčin, ter vodja projekta Albert Devetak, ki je tudi sicer pri SSO-

ju zadolžen za izvajanje projektov, so spregovorili o tem, kako bodo v okviru projekta pripravili štirijezično spletno stran (slo., it., angl., nem.), štirijezične zbirke, osemminutni video, predvsem pa so predstavili turistične izlete, ki se bodo začeli v Sovodnjah s predavanjem iz zgodovine in so namenjeni šolam, kasneje pa bodo sledili ogledi ostankov I. svetovne vojne na Krasu. Pri projektu sodelujeta tudi športno združenje Soča iz Sovodnj in društvo Hrast iz Doberdoba. Na spletni strani bo vrsta informacij o dogajanju na Krasu, povezave bodo služile vsem, ki bi radi našli turistične, zgodovinske, športne, kulturne in druge zanimivosti ter organizacije na Krasu.

JUP

SSO / Ob reformi javne uprave v Italiji

Drago Štoka: Ohraniti deželni sedež RAI!

Vprašanje o reformi javne uprave, ki je sedaj v obravnavi pri italijanski vladi in posledično tudi v italijanskem parlamentu, potrebuje poglobljeno analizo, še posebno tam, kjer so prisotne jezikov-

ne manjšine, in sicer v treh deželah s posebnim statutom, kot je zapisano v ustavi in v mednarodnih dogovorih. V to shemo se vključuje tudi vprašanje tržaškega sedeža RAI. V tem smislu se je predsednik

Sveta slovenskih organizacij želel neposredno pogovoriti z ravnateljstvom RAI. Glavni ravnatelj dr. Guido Corso je kljub racionalizaciji stroškov soglašal, da se ohrani koristna javna storitev za jezikovne manjšine in za celotno deželno območje.

Težave, ki zadevajo deželni sedež RAI v FJK, je treba urejati dosledno z načeli ustave in mednarodnih pogodb, in to ne le v korist slovenskih uporabnikov RAI, ampak celotnega prebivalstva dežele FJK.

Povejmo na glas

Preteklost nas že premočno razdvaja

Ko bi kdo imel moč izpolniti vsakršno željo, bi mu veljalo reči: reši nas preteklosti! Reši nas preteklosti, ki razdvaja in poglablja spore. Preteklosti, ki ohranja stare zamere in rane in jih vedno na novo oživlja. Preteklosti, ki prepogostokrat vse naokrog in počez ruši in nas sili, da ne pozabimo tistega, kar nas je nekdanj ločevalo in naj nas torej ločuje še naprej in vedno. Naj torej odmere takšna preteklost, ki nam duši sedanost in odvzema vse najboljše moči, ki jih potrebujemo za prihodnost. Naj potemtakem hudi dogodki ostanejo v času, v katerem so se zgodili, in naj v te naše sedanje dni prihajajo le svetle izkušnje, ki so nas spodbujale in nas lahko spodbujajo danes in jutri. Naj torej ostaja in živi le tvorna, graditeljska preteklost, ki nas zbližuje, ki nas povezuje, da se bomo lahko uspešno spopadali z nelahkimi izzivi sedanjega in prihodnjega časa - ti so tako veliki, da potrebujejo vso možno zavzetost, potrebujejo vso našo skupno zavzetost, saj je zavzemanje za skupno dobro edino resnično dobro, o tem ne more biti dvoma. Ali pa vsi ne mislijo tako? Dogajanja v matičnem delu našega naroda, tudi v našem bližnjem prostoru, dokazujejo, da se zavzemanje za skupno dobro od nas vse bolj odmika. Glavo dvigajo delitve, po možnosti kar največja nasprotovanja, kjer vsaka stran vidi le sebe ter zmanjšuje ali celo izničuje cenost. In orožje v tem boju so vse bolj vsiljivi enostranski simboli ter vse bolj vzpostavljena in ravno tako enostranska obeležja. Pri-

mer napisa Tito na Sabotinu gotovo nima povezovalnega namena, mogoče pa se je spomniti obeležij tudi z druge strani, ki pa jih je mogoče okvirno razumeti, ker v povojnem času niso bila možna. Istočasno bledijo in so vse bolj utišani simboli, ki nas lahko vse povezujejo, med drugimi slovenska zastava, evropska zastava in demokracija, če je zares iskreno skupno omizje vseh siceršnjih različnosti. Ob tem velja omeniti še dejstvo, da ne premoremo skupne zgodovine od vključno druge svetovne vojne dalje, kar ima za posledico dvoje ločenih zgodovinskih razdvajanj: utrujejo in ga podaljšujejo. Tako se v zadnjem času zdi, da se verjetno tudi zaradi kriznih razmer razklanost povečuje in se boj zaostrejuje tja do npr. nesmotrne obsodbe vodje opozicije, pri čemer smo lahko zadovoljni, da so vsaj odnosi znotraj naše narodne skupnosti v Italiji mnogo spodbudnejši: premoremo primerno medsebojno razumevanje in s tem sodelovanje ter smo na ta način oddaljeni od kritične zaostritve, ki narodnostni prostor dobesedno votli in ga dela v vseh smislih šibkega. Ne zadostuje namreč, da ima vsak svoj prav, nekaj velja le, kar povezuje, in če ne zmoremo iz preteklosti povleči tistega, kar nam je lahko danes skupnega, potem je bolje, da potegnemo črto in pričnemo vse na novo: brez zamer, brez želje po prevladi, pač pa s pogledom v prihodnost, kjer hudih izzivov ne manjka in jih zagotovo ne bo manjkalo.

Janez Povše

POGOVOR Prof. Viljem Černo

“Vsak ima pravico do žarka sonca in vsak posameznik mora biti za človeka človek!”

Ob podelitvi nagrade Vstajenje smo prof. Viljemu Černu postavili nekaj vprašanj, na katera je prisrčno in mestoma diplomatsko odgovarjal.

Vaša življenjska pot je tesno povezana z usodo rojakov v Beneški Sloveniji. Z njimi ste delili težavna obdobja, ko je raznarodovalna politika v demokratični preobliki načrtno ovirala gojenje narodnega čutenja. Občutek pripadnosti pa je med Benečani rasel tudi na podlagi vašega vsestranskega kulturnega prizadevanja.

Tudi v času, ko je nas, Beneške Slovence, preplaval italijanski nacionalizem, nismo pozabili vrednot, iz katerih izhajamo. Nihče ni hotel biti hlapec, naši ljudje niso hoteli umreti. Naši predniki so bili zakoreninjeni v slovenski zemlji, vsi smo se borili za prihodnost. Življenje v Benečiji je bilo težko. Ob skromni skodelici polente smo se trudili za svoj obstoj. Odklanjali smo ponižanje in se borili proti gospodarskim težavam ter zavzeto branili svoj materni jezik. Zasedovali smo pravice, zapisane v ustavi, in na svoj način se znova dokopali do usvajanja svoje kulturne podlage. Na njej smo osnovali prepričanje in zavest, da zaradi našega slovenstva nikakor nismo manjvredni. Izhajali smo iz izročila sv. Cirila in Metoda in združevali svoje želje in moči v oblikovanje enotnega programa. Predvsem smo se prepričali, da nikakor ne pripadamo zemlji, ki je obrobna. S pravico do svojih misli in dejanj, z zahtevo do dela in zgodovinskega obstoja smo zatrjevali, da naše narečje dokazuje, da smo Slovenci, da sta naša narodnost in identiteta vključeni v

evropske tokove. Tudi mi smo kot Ivan Trinko začutili v sebi resnico, da mora Beneška Slovenija, ki je v svoji preteklosti utrpela marsikatero krivico, ohraniti svojo slovensko dušo.

S kakšnimi sredstvi ste se borili proti pritiskom, ki so prihajali

Foto IG

iz različnih logov? Morda preprosto z vztrajnostjo?

Naš odpor je temeljil na snovanju bogatih odnosov z duhovniki in intelektualci, ki so se vedno imeli za Slovence. Postali smo moderno bogastvo in moderna moč. Razumeli smo, da lahko kljubujemo viharjem samo v primeru, da se uveljavimo kot skupnost. Otvrdnotili smo zato dosežke naše prosvetne in znanstvene dejavnosti, skratka naše kulture in navad ter na tak način organizirali svoje socialno življenje. Prebujali smo se ob pesmi in ljubezni ter čutu za slovenski jezik: tako smo zaživeli kot bratje.

Bili ste dolgo let tudi predsednik Narodne in študijske knjižnice. Vam gre verjetno največja zasluga, da je slovenska narodna skupnost ponov-

no vstopila v Narodni dom v Trstu. Kakšno vlogo so imele vaše diplomatske sposobnosti pri tem postopku?

Že kot predsednik Kulturnega društva Ivan Trinko sem bil vselej prepričan, da lahko s pravnim delom ustvarimo novo harmonijo med današnjo kulturo in svobodnimi mislimi, ki združujejo vse ljudi. Iste misli sem kot predsednik NŠK zagovarjal v pogajanjih glede ponovne uporabe nekaterih prostorov Narodnega doma v Trstu. Vanj smo ponovno vstopili v času, ko so se meje podirale in ko se je krepila mednarodna zavest. Narodni dom je takrat postal stična točka obnove kulturnega in duhovnega sožitja v Trstu. Postal je oporišče nove prihodnosti v zalivskem mestu, zgled svobode in vstajenja v prenovljeni, vedrejši življenje. Vse tedanje akterje je vodilo prepričanje, da solidarnost podpira znanje in ustvarja tvorne kulturne stike med ljudmi. Taki odnosi temeljijo na miru, resnici, pravici in lepoti človeka. In dober človek je tisti, ki živi s tabo, z ramo ob rami v istem mestu, ki do tebe goji dobro sosesčino in te kot Slovenca spoštuje. Narodni dom skratka omogoča žive oblike kulturnega gibanja, ki ne izpodiriva, ampak krepki delavne moči.

Lani je pri Goriški Mohorjevi družbi in Kulturnem društvu Ivan Trinko izšla pesniška zbirka z naslovom *Ko pouno noči je sarce* – Ko polno je noči srce. Ravno za to vašo knjigo ste prejeli letošnjo nagrado Vstajenje. Ko ste izvedeli, da ste letošnji nagradjenec, kakšne misli so se v vas porodile?

Novica me je zdravilno oplazila kot veter, ki prenavlja našo notranjo silo. Resnici na ljubo za

svojo pesniško zbirko nisem pričakoval nobenega priznanja. Verjamem sicer, da je pesem prav tako kot molitev prežela moje delo, da me je na presežen način približala našim krajem in vsem: s poezijo sem skratka zrl v srce Benečije.

Zbirka vsebuje poleg narečne in različne pesmi še različico v knjižni slovenščini, pa tudi prevod v furlanščini in italijanščini: dejansko gre za štirijezično zbirko, v kateri ima za vas vsak jezik svoj pomen. Kaj vam torej pomeni slovenski jezik, domače tersko narečje, kaj pa italijanščina in furlanščina?

Ko se kdo potepa po Beneških dolinah, lahko spozna, kako težavno življenje so imeli naši predniki, kako so v preteklosti 'orali po nas' in kako zelo težko je bilo biti Slovenec. Naši ljudje so se utapljali v tujem svetu tudi zato, ker so nas imeli za 'slave' – za barbare. Zaradi te trpke duhovne dediščine smo po drugi strani stalno hoteli dokazovati, da tudi naša hribovita dežela nosi v sebi veliko želja in upov za prihodnost, saj zasleduje kulturni razvoj, hkrati pa govori in spoštuje tudi jezik bližnjega. Prav je zato, da naš sosed po istem vzoru ravna z nami. S svojim kulturnim delovanjem smo se vedno borili proti nevarnemu pojavu asimilacije: stremeli smo zato k povezovanju dveh svetov, furlanskega in slovenskega, le da bi vsak imel svojo razvojno pot. Nikogar nismo in ne bomo zaničevali! Tudi zato smo prepričani o tej neizpodbitni resnici: razvijali se bomo le v primeru, da bomo presegli našo obrobnost.

Kako se v vašem geografskem in duševnem svetu prepletajo ti štirje jezikovni svetovi, ki so hkrati nositelji določenih kul-

turnih izročil?

Narodna zavest se pri nas počasi razvija, ponosni smo na prehojeno pot in nočemo, da bi bili v prihodnosti še vedno razžaljeni in ponižani, saj ljubimo svoj dom in svojo zemljo, kot jo ljubijo Furlani. Dobro poznamo kulturo sosedov in gledamo na bogastvo vsakega življenja: prav zato smo Beneški Slovenci vedno dokazovali, da so se vsi narodi rodili s svojo govorico. Nihče si ne zasluži duševnega mraka. Vsak ima namreč pravico do žarka sonca in do prepričanja, da mora vsak posameznik biti za človeka človek in da je vsaka identiteta enakopravna vsem ostalim.

Kot trdi Jakob Müller, sta osrednji temi vašega pesniškega sveta zemlja in hribovski svet zahodne karnajsko-terseke Benečije, 'ki so jo ljudje s trpljenjem obdelovali in vanjo polagali k večnemu počitku svoje

Verjamem, da je pesem prav tako kot molitev prežela moje delo, da me je na presežen način približala našim krajem in vsem

drage'. Bila je to zemlja, ki je trpela tudi zaradi izseljeniških valov, katerim so se v različnih dobah predajali njeni otroci. Kako so te izseljeniške dinamike vplivale na podobo Benečije in na tamkajšnje ljudi, predvsem Slovence, ki so ostali doma?

Življenje v domači Terski dolini je bilo izjemno težavno. To je po eni strani izčrpalo našega človeka, po drugi strani pa ga domača zemlja

ni nikoli zatajila. Iz nje je črpal govorico in identiteto. Življenje našega krepkega ljudstva sta kovala šumenje gozdov in molkskal, zaradi tihe revščine in pomanjkanja je veliko beneških sinov odhajalo v tujino in zapuščalo rodne vasi ter senožeči, ki so potrebovale silo njihovih rok. Vsako odhajanje je bilo grenko, trta življenja je pri nas hirala in slovenstvo je polagoma umiralo. Ta krivica pa nas je okrepila, občutili smo jo kot trpkopreizkušnjo, in res, povečala nas je iz ponižanja v vstajenje. Otrpeli smo se teme in se zavedeli svojih pravic ter začeli zagovarjati pošten obstoj, ki se je upiral krivici nasilja. Na podlagi lastnih sil smo se dokopali do izobraževanja ter razodeli ljubezen do naših ljudi.

Jezik, identiteta, a tudi religioznost: kako se verski čut vsebinsko veže na ostale topose vaše poezije?

Preganjali so nas, če smo govorili slovensko, kot da bi bil to greh. Prišli smo na svet kot Božji otroci in bili krščeni: zato so bila vrata cerkve vedno odprta. Božji hram nas je sprejel takošne, kakršni smo bili, mi pa smo peli v slavo Jezusu Kristusu, ki je učil ljubezen in dobroto. To je bil začetek naše pesmi – molitve, v kateri je živela lepota Kristusove Besede, ki je povečevala občutek pravičnosti in lepote. Ustvarili smo si duhovno oporišče, ki je slonelo na sporočilu pobožnosti in svetosti. Tudi zaradi teh verskih izhodišč smo ponovno začeli spoštovati svoj jezik, navade in kulturno tradicijo.

Še zadnje vprašanje, ki se nekaako veže na naslov zbirke: kaj je tista sila, ki noč v človeku potisne do roba, vse do nastanka novega dne?

Vsebinsko tudi tega odgovora bom črpal iz naše preteklosti. Ko sta naša 'pravica' močnejša in italijanizacija teptala, je naš rodni jezik izumiral. Kljub ogroženosti pa nismo nikdar zatajili svojega jezika, svoje dediščine. Preživeli smo in danes verjamemo, da biti Slovenec pomeni biti Evropejec: prav zato nočemo, da bi nas veter odnašal v svet kot naše prednike. Tu smo in tu bomo ostali!

DRUŠTVO SLOVENSkih IZOBRAŽENCEV 51. nagrado Vstajenje je prejel Viljem Černo

Černova poezija je žarek svetlobe v temi noči Benečije

V njih ni najti nič folklornega, preprostega in naivnega, temveč izrazito moderen pristop, poln bolečine. Osrednja tema Černovega pesniškega sveta je zemlja, ki so jo ljudje s trpljenjem obdelovali in vanjo polagali k večnemu počitku svoje drage. Zemlja ima dušo in nosi v sebi lepoto trav, cvetja, dreva in v njej pesnik začuti, da je tudi on del te narave, ki jo ljubi, kakor jo ljubijo tudi vsi njegovi bratje, tudi tisti, ki so odšli v širni svet.

Tako je glede pesmi Viljema Černa zapisala v utemeljitvi nagrade Vstajenje komisija, ki je na podlagi pregleda 19 del z letnično izdaje 2013 podelila prav pesniku in kulturnemu delavcu iz Barda prestižno nagrado za pesniško zbirko *Ko pouno noči je sarce - Ko polno je noči srce*. Delo sta izdala Goriška Mohorjeva družba in Kulturno društvo Ivan Trinko. Nagrado so neutrudnemu prof. Černu podelili 28. aprila, na ponedeljkovem večeru DSI, ob prisotnosti predstavnic Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu Irene Vadnjal, predsednika literarne sekcije Svetovnega slovenskega kongresa Andreja Ranta in pisatelja Borisa Pahorja.

Viljem Černo bo tako nagrado Vstajenje prišel priznanju, ki sta mu ga krovnii organizaciji SSO in SKGZ izročili na letošnji osrednji Prešernovi proslavi v Kulturnem domu v Trstu. Tedanja podelitev je bila izraz zahvale zlasti zaradi njegovih strokovnih in družbenih zaslug v prid rojakom v videmski pokrajini in slovenski narodni skupnosti v Italiji nasploh, nagrada Vstajenje je pa namenjena izključno Černovi literarni dejavnosti, ki je v vsem

njegovem življenju nastajala 'v zatišju'. O tem vidiku je spregovoril tajnik založbe GMD Marko Tavčar, podrobneje pa je topose Černove poezije analiziral urednik zbirke Jakob Müller. On je uvodoma dejal, da iz Černovih verzov preveva ena sama ljubezen, ljubezen do domače zemlje in njenih ljudi. Zbirka je razdeljena na štiri sklope, od katerih je prvi posvečen domači zemlji, drugi religiozni tematiki, tretji skupnosti pokojnih, zadnji pa jeziku. Černove poezije izžarevajo modernost bodisi v obliki bodisi v slogovnem vidiku, kot pričajo izbrane metafore. Navezanost na trpko preteklost domače zemlje pa dokazuje lirski subjekt besedil, ki se nenehno navezuje na skupnost. Čeprav so izvirne pesmi zbirke ujete v tersko narečje, je Müller mnenja, da njihova vsebinska moč in oblikovna prefinjenost presega meje Benečije vse do evropske ravni. Podobnega mnenja je bil tudi Tavčar, ki je prepričan, da bodo pesmi Viljema Černa nagovarjale bralce na različnih ravneh. Svojo pesniško žilico je letošnji prejemnik nagrade Vstajenje od leta 1982 zaupal domačemu medžupniškemu glasilu *Med nami pod lipo s križem*. Černo je bil zadolžen pri urednikovanju le-tega, sam je prispeval pesmi, ki jih je nepodpisane objavil v terskem narečju in italijanščini. Verzi so bili tematsko vezani na vsebino štirih verskih praznikov, od katerih je glasilo izhajalo: ob Vseh svetih, Božiču, Veliki noči in za praznik Sv. Trojice. Domačemu župniku g. Renzu

Calligaru in Luisi Cher pripada zasluga, da sta Viljema Černa ovrednotila kot pesnika, njuno prizadevanje je nato služilo ostalim strokovnjakom (Mileni Kožuh, Mihiu Obitu in Davidu Bandlju), ki so v svoje antologije vključili Černove verze kot svojstven izraz narečne poezije Terskih dolin. In ravno jezikovni vidik je bil osiše, okrog katerega je Černo izdelal svoj pesniški načrt, ki je presegal goli literarni nivo: v slogu z najzlahtnejšim prizadevanjem domačih čedermacev je pesnik skoval pravi narodnostni program s sociolingvističnimi metodami, saj je bil z objavo svojih narečnih poezij ob italijanskem prevodu le-teh v medžupniškem glasilu sposoben prenesti jezikovni kod, ki so ga

janski različici tudi prevod v furlanščino in knjižno slovenščino. Ljudje Terskih dolin so tako spoznali, da je lahko njihovo narečje enakovredno ostalim jezikom (vključno s knjižno slovenščino) in da njihov način razmišljanja, doživljanja, čutenja in izpovedovanja ni prav nič manjvreden od načina razmišljanja, doživljanja, čutenja in izpovedovanja sosedov, s katerimi je bil odnos v preteklosti večkrat težaven.

Černovi sorojaki so v njegovih pesmih tudi zlahka prepoznali svojo usodo, ki je neodtujljivo vezana na zemljo, saj tematizirajo hribovski svet karnajsko-tersekega dela Beneške Slovenije. Pesnikovi verzi oblikujejo zavest o domačih krajih in ljudeh: geografske koordinate se vežejo na zemljo, ki pridobiva dejanski snovni pridih, posamezniki pa na skupnost, ki živi v trajni labilnosti. Vsebinska pesmi opeva hkrati globoko samoto in tragiko trdega življenja, ki je v eksistencialni pisavi natisnjena v duši terskega človeka. Močne geografske sunke je določalo boleče izseljenišvo: etnično telo se je krhalo in krhalo, vse do stanja 'prazne tišine'. Pesnik pa svojo zemljo ljubi, prav tako ljubi njenega človeka, ki se zaveda svoje trenutnosti. V tem vidiku se globoko zasidra eshatološko pojmovanje stvarnosti in življenja: Černo verjame, da noč v človekem srcu nima žarka, ima pa upanje, da se v posmrtnem življenju duša zateče k Božji milosti.

Tedaj bo človek odrešen in njegova zemlja tudi.

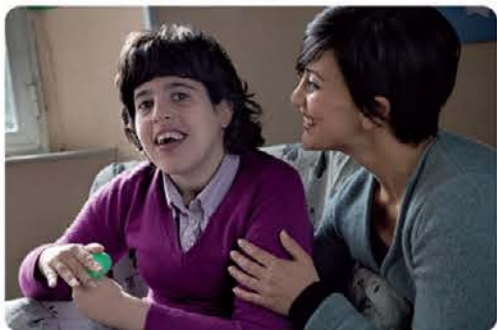
/ str. 10

Stran je pripravil Igor Gregori

Foto IG

rojaki Terskih dolin uporabljali v zasebnem okolju, v cerkev, se pravi v javnost. Pesniška zbirka, ki sta jo izdala GMD in KD Ivan Trinko, pospešuje ta začetni korak v smer krepitve jezikovne in posledično narodne zavesti med rojaki, saj je izvirna podoba pesmi v knjigi *Ko pouno noči je sarce - Ko polno je noči srce* našla ob itali-

8 tisočink katoliški Cerkvi

TVOJ PODPIS PROTI INDIVIDUALIZMU V SLUŽBI SOLIDARNOSTI

V komunikacijski kampanji, ki sloni na transparentnosti, kakršna je Chiediloaloro, je nujno predstavljati resnične zgodbe. Osebe, o katerih je govor, so resnične in so zares našle konkretne odgovore na svoje potrebe v strukturah, ki so bile postavljene s sredstvi iz sklada 8 tisočink (8xmille) za katoliško Cerkev.

Prostovoljni delavec, duhovnik ali redovnica se zavedajo, da vsako dejanje solidarnosti, pa naj bo to poslušanje, topel obrok ali duhovna podpora, ni zgolj socialna usluga, temveč nekaj, kar dela vidno Božjo ljubezen in nežno bližino Cerkve do "bližnjega", ki ga moramo ljubiti kot samega sebe. Tisti, ki s svojimi obrazy pričajo o tej podpori, torej niso "reklamne osebnosti", ampak "moj bližnji", na katerega se Cerkev v svojem služenju obrača z ljubeznijo. Tista obliča lahko sedaj izražajo umirjenost in hvaležnost. Viri, ki prihajajo iz sklada 8xmille, pomagajo, da se dosežejo taki cilji, in to po zaslugi preprostega, in vendar pomembnega dejanja. Nadvse pomembna je motivacija. Kdor vsako leto zavestno podpiše za to podporo, ne daje miloščine, ampak soodgovorno uresničuje resnično, trajno in učinkovito solidarnost. Določitev namembnosti 8 tisočink je dejanje altruizma proti individualizmu. Ne sme manjkati, saj je potrebno za to, da bo življenje veliko oseb bolj dostojno. Tudi to je lahko način, seveda ne edini, da "skrbimo za najšibkeje na svetu" (papež Frančišek, Evangelii Gaudium, št. 209).

MARIA GRAZIA BAMBINO

Italijanska škofovska konferenca že več let pripravlja velik projekt transparentnosti, nekako **mapo 8 tisočink**, s pomočjo katere je mogoče poiskati in videti, kaj je bilo narejeno s sredstvi iz sklada v italijanskih škofijah. Gre za edinstven in inovativen načrt, ki se

stalno prenavlja; informacije o tisočih posegih je mogoče najti tudi prek brezplačnih aplikacij za iPhone, iPad, iPod Touch in na pametnih telefonih sistema Android ter tako odkriti, kaj je že bilo uresničeno daleč ali tudi zelo blizu nas (www.8xmille.it).

TU JE NEKAJ PRIMEROV, O KATERIH JE BIL GOVOR MED TELEVIZIJSKO KOMUNIKACIJSKO KAMPANJO 2014 CHIEDILOALORO

V ITALIJI

V kraju **Lamezia Terme** si g. Giacomo Panizza, eden izmed 36 tisoč škofijskih duhovnikov, že vrsto let prizadeva v projektih za integracijo invalidov, priseljencev in žensk v težavah; za svoje dejavnosti se poslužuje dobrin, ki so jih zasegli mafijam.

V **Bariju** se Protioderuška fundacija bori proti igram na srečo, ki v času gospodarske krize privabljajo vedno več ljudi. Operaterji in prostovoljci finančno, pa tudi psihološko pomagajo "igralcem", ki v rokah oderuhov večkrat izgubijo vse.

V **Trstu** središče škofijske Karitas La Madre skrbi za sprejemanje žensk, nosevnic, mater in otrok. Tam imajo možnost ostati leto dni in v tem času najti potrebne moči za nov korak v življenje.

V četrti **Archi** v predmestju **Reggia Calabrie** skupina redovnic išče poti do mladih prek animacije na cesti. S športom, igrami in šolskim podpornim poukom skušajo vzgajati mlade in jim ponuditi nove perspektive.

V mestu **Matera** La Tenda gosti center za svetovanje in pomoč škofijske Karitas; to je dom, odprt za družine v stiski, nekdanje zapornike, ki so na poti integracije, za priseljence in brezdomce.

V **Bologni** združenje L'Albero di Cirene g. Maria Zacchinija med drugim upravlja projekt Non sei sola (Nisi sama). Operaterji in prostovoljci prihajajo prek enot, dejavnih na cestah, v stik z ženskami, ki so žrtve trgovine z ljudmi, da bi jih rešili suženjstva.

V **Alessandrii** ima Karitas vsak dan odprto menzo, deli oblačila in upravlja dva dormitorija. Je prava oporna točka za "nove revne".

NA TUJEM

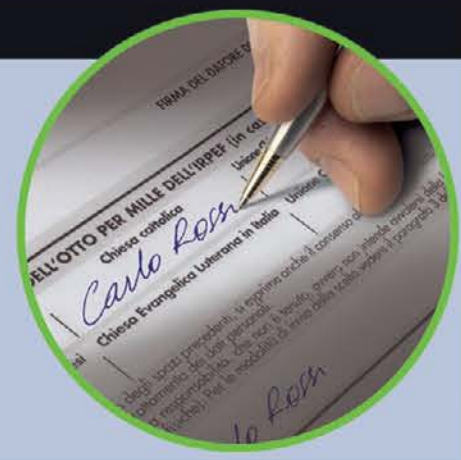
Na **Filipinih** v kraju Roxas, na otoku Panay, ki ga je prizadel tajfun Hayan, si italijanska Karitas - v sodelovanju s krajevno Karitas - veliko prizadeva za obnovo, potem ko je bila zraven pri razdeljevanju pomoči takoj po nesreči in tudi kasneje.

V **Etiopiji**, v mestu Addis Abeba, sestre Marije Tolažnice upravlja šolo za otroke v skrajno problematični četrti, v krajih, kjer je razširjena gobavost. Nad 200 otrok je lahko brezplačno obiskovalo formativne tečaje.

8XMILLE: NAVODILA ZA UPORABO

TUDI LETOS LAHKO NAMENIŠ 8 TISOČINK KATOLIŠKI CERKVI NA VEČ NAČINOV:

- s polo 8xmille, priloženo obrazcu CUD, ki jo lahko oddaš do 30. septembra davčnemu posredniku, operaterjem poštarnic ali jo pošlješ neposredno po internetu. Tudi kdor ni več obvezan predložiti davčno prijavo, povečini upokojenci in odvisni delavci brez drugih dohodkov in odtegljivih stroškov, lahko vseeno nameni 8 tisočink preko pole, ki je priložena obrazcu CUD, ali pole, ki je priložena navodilom obrazca Unico (mapa 1);
- z obrazcem Unico, ki ga je treba oddati do 30. septembra preko interneta ali preko davčnega posrednika. Kdor ni obvezan k elektronski oddaji, lahko obrazec odda od 2. maja do 30. junija v poštarni uradu;
- z obrazcem 730-1, priloženim obrazcu 730, ki ga moraš predstaviti do 31. maja, če se za to prijaviš pri Centru za davčno pomoč (CAF).

Zaprašeni -izem

Huda jama

Čisto slučajno sem cepnil v neko skupino, ki je organizirano obiskala Barbarin rov ali Hudo jamo, kot tudi imenujemo ta kraj. Idrijski rojak, inženir rudarstva v pokoju, nam je rov pred našim prihodom prezračil in nas pričakal. Po nekaj besedah sva se takoj spoznala – on upokojenec, jaz pa nekdanji njihov kaplan ... Po predstavitvi smo se odpravili v rov. Nalašč sem šel predzadnji. Naročil sem mlajšemu, naj pazi name, če bi se zgrudil, kajti preveč sta me neki nenavaden strah in tudi neka tesnoba ... Edina pripomba, ki smo jo pred vhomom slišali, je bila: "Pazite na glave, ker je marsikje zelo nizko! Sicer pa imate čelade!"

Prve stopinje so bile zelo preproste, saj smo stopicali med dvema tirnicama, po katerih so odvažali iz rova premog, pozneje pa v rudnik dovažali material, da so zasuli zločin. Govor je teklo o tem, kje vse so ležali zadnji, ki so bili postreljeni ali pa so ostali na pol živi in so jih prve odkrili. Pri končnem rovu, kjer še leži kar nekaj tisoč žrtev, pa smo se poklonili in v tihoti poslušali našega vodiča. Na koncu nas je popeljal še v lepo urejen rov, kjer so človeški okostnjaki sortirani in plastičnih zabojih, podobnih, kot jih poznamo za sadje. Tu pa marsikoga stisne. – To so bili ljudje – živi, kot mi, končali pa so tu. Po anatomiji okostij sklepamo, da je na tisto bilo umorjenih veliko moških in

žensk, medtem ko otroških okostnjakov ni. Vsak od nas je tedaj odhajal s svojim občutjem, glavnina pa si je zastavljala vprašanje: "Zakaj"? Končno so ti bili pobiti po vojni, brez kakršnega koli sojenja, in vse to zato, ker so jih tedaj tovariši imeli za tiste, ki so se ob koncu vojne po njihovem znašli na napačni strani. Kosti,

očistene, in še one, ki čakajo, da jih izkopljejo, ko bodo odstranjeni kubiki navoženega materiala ... Le kaj si je tedanja tovarišija mislila? Mogoče, da bo obstajala večno? Mogoče, da ne bo nihče na novo ril po teh rovih? Zakaj so rove zabetonirali? Mogoče zato, da bi oni tam ne zbežali? Kam, če pa so jih pobili, vhod pa zastražili?? Tovariše so vzgajili, da so s tem uničili vse tiste podlase, ki so spodkopavale pridobitve

NOB-ja. Prav tako so bili prepričani, da bodo s tem iztrebili vse tisto, kar ni bilo po meri njihovih načrtov ... Vodilni tovariši so bili prepričani o boljšem jutri, tudi zato, ker teh, ki bodo pobiti, več ne bo ...

Zablode in zopet zablode, ki jih je plačeval naš slovenski narod! Kar pa je bilo tudi hudo, je to, da se o tem ni smelo govoriti, ker ... Okoliški prebivalci Barbarinega rova so vedeli za zločin, pa so molčali, ker ... Tudi oblast, ki je to delala, je vedela, pa je kljub vsemu bila tiho in se o tem ni pisalo, ker ...

Tisti, ki so bili najbližji pri teh dejanjih, so molčali, ker ... Vzgjajali so nas, kako so bili med NOB-jem pošteni, pravični in so pomorili samo tiste, ki so nam škodovali ... Velika večina teh, ki so to delali, pa se je drug za drugim težko posvajala, saj so jih neprestano preganjali kriki in prošnje žrtev, ki so tako ali drugače bile z njimi povezane ...

Spomine mi poroma na našo sestro Briko – tako sem vedno ime-

noval s. Mihelangelo iz Gorice. Ko so bili še trdi časi, je ona delila komando, tako, kot je samo ona znala: "Slišite, tja bi bilo dobro, da greste!" – "Temu sem rekla, naj vas čaka! Pojdite v mraku! Do onega pa pojdite peš. Pustite avto tam in tam, potem zavijte levo po stezi, pa desno na koncu in pridete do hiše. Recite, da prinašate moje pozdrave. Ostalo je urejeno! Od enajstih do polnoči vas čakajo na tej številki, ne zvonite, vrata bodo odprta vrata..." Koliko je bilo teh poti in kakšni so bili ti pogovori! – Nikoli nisem doumel, kaj šele razumel, res moj um do tja ne seže, kako se lahko nekdo tako odpre – globlje, kot je Barbarin rov, in izbruh vse tisto, kar ga teži, kot tudi tisto, kar je priznal: "Ukazali so mi: 'Drugače boš šel, kot oni!' ... Vsak rad živi, pa saj veste, mladi smo bili, pa še napili so nas ... Koliko je bilo tega in kako mučni in boleči so spomini na vse to"! Vsi ti moji daljni znanci že davno spijo večni sen. Nekatere po Veliki noči že leta in leta redno obiskujem in jim na grob zatakem blagoslovljeno oljčno vejico ... Vsega tega grozodejstva naš človeški um ne dojame, vse to bo za večno ostalo nerazumljivo ...

Ostala bo pa tudi skrivnost, čemu obnavljanje napisal TITO na Sabotinu. V spomin na to nesrečno diktaturo? Na te nesrečne poboje, ki so dejansko bili? Na čas, ki je bil, svetopisemsko povedano, čas zlatih telet, v resnici pa, ko danes gledamo nanj, je bil vse drugo kot to! – Gospod, s kakšno težo si zaznamoval ta naš preizkušeni slovenski rod!

Ambrož Kodelja

Pot za ločene in ponovno poročene (3)

Vztrajanje na poti in jasna dejstva

Prišli smo tako do skorajšnjega konca (končamo prihodnjič predlaganih poti v Cerkvah za ločene in ponovno poročene, kakor nam jih priporoča p. Domenico Marafioti. Zelo pomembno je vsekakor, da se odpremo, kakor smo videli, konkretnemu altruizmu in delom usmiljenja do bližnjega, da imamo konkretno upanje na odpuščanje, vendar pa to še vedno ne dovoljuje tistim, ki so se civilno ločili in se, prav tako civilno, ponovno poročili ali živijo v nezakonski skupnosti (torej, kakor bi bili poročeni, tu raje ne uporabljamo "korektno" besedne zveze "izvenzakonska skupnost", ki ne odlikava resničnosti), da bi tudi dejansko prejeli Sveto Rešnje Telo pri svetih mašah. Prepogosto gledamo na zakramente Cerkev skozi oči "pravic", čeprav do zakramentov nismo nikdar upravičeni, ker so to Božji milostni darovi. Na te milostne darove moramo biti ustrezno pripravljene, zanje odprti. Vernik se mora truditi za to, da je v stanju posvečujoče milosti, to stanje pa obnovimo ravno pri zakramentu sprave in odpuščanja, sveti spovedi. Evharistija je vidni zakrament nevidnega občestva z Bogom in Cerkvijo ... Cerkev ne more priznavati občestva in ednosti med človekom in Bogom, kadar ni skladnosti med človeškim ravnanjem in Božjo voljo, ki je izražena v zapovedih in evangeliju. Zato ne more dajati zakramentalnega obhajila tistim, ki živijo v resničnem neskladju z Božjo voljo. Ker je obhajilo zakramentalno zedinjenje (kar lepo izraža izraz "communio") med človekom in Bogom, mora izražati in jasno kazati na resnično ednost in občestvo. Če pa vlada popolno nasprotje, ne le neskladje, med tistim, kar Bog pravi, človek pa dela (takšnemu ravnanju pa pravimo greh), potem obhajila ne moremo prejemati, ker sporočilo, ki ga dajemo, ni v skladu z resničnostjo, znamenje ni v skladu z resničnostjo. Upanje v odpuščanje ni enako kot prejeta odpuščanje, upanje v spravo ne pomeni, da je do resnične sprave tudi zares prišlo. Upanje odpira prostor zaupljivemu pričakovanju, ne pripelje pa nas v prostor obnovljenega prijateljstva med človekom in Bogom, ker s človeške strani ni prišlo do dejanske odpovedi grehu, kar bi pomenilo, da bi se kdo osvobodil svoje grešne vezi – če kdo živi nezakonsko, pač živi v grehu. To je objektivno dejstvo, ki ga ni mo-

goče spregledati. To je torej tista razlika med gotovostjo vere, ki jo dobimo po zakramentu sprave, in odpuščanje v trdnosti upanja, ki ga imamo v zaupljivi molitvi. Ko prejmemo zakrament, presoja Cerkev, v molitvi je edini razsodnik vest, ki pa ne more zahtevati cerkvenega priznanja, glede na to, da ni resničnih objektivnih temeljev za tovrstno priznanje. Duhovniki ne moremo spregledati objektivnega neskladja, ki preprečuje, da bi dobili zakramentalno odvezo, kakor si pred njim ne moremo zatiskati oči, tega pa ne more razveljaviti niti osebna presoja, ki je plod subjektivne, torej posameznikove, vesti. Gotovost vere ve, da je do odpuščanja prišlo, trdnost v upanju pa odpuščanje pričakuje. Zato se grešnik, ki se zaveda svojega grešnega stanja, prostovoljno odpoveduje prejetemu zakra-

mentov, hkrati pa zaupljivo pričakuje trenutek, ko mu bo Bog izkazal svoje usmiljenje, onkraj vsake posameznikove želje in njegovih zaslug. Treba je vztrajati na zaupljivi poti in se posvečevati, kolikor je le mogoče – milostni trenutek bo prišel, četudi le ob koncu zemeljskega življenja. Vera v Božje usmiljenje je konec koncev tisto, ki podpira naše vztrajanje na poti upanja, ki so tiste božanske kreposti, ki nas hranijo v zemeljskem življenju. Vsakdo, ki se je civilno ločil in ponovno poročil, je poklican k temu upanju v Božje usmiljenje, zato je še toliko bolj poklican k molitvi in cerkvenemu življenju, četudi ne more prejeti zakramentalne odveze in obhajila, to mora početi v "skesanem in ponižnem duhu", ki ga "Bog ne zametuje" (Ps 51/50), da bi, kolikor je le v njegovih močeh, zadostil storjenemu zlu. Da se je zlo zgodilo, je objektivno dejstvo, saj se je razbila družina. Pred tem si ne moremo zatiskati oči ali valiti krivdo le na druge ljudi ali dejavnike – vsakdo ima pri tem del krivde, za katero je treba zadostiti, ljudje pa vemo le do določene mere, kolikšen je ta posameznikov delež.

/ dalje prihodnjič
Andrej Vončina

S 1. strani

Zaznamovala sta ...

Vedno smo se zavedali, da je Cerkev skupnost grešnih, pa tudi svetih oseb. Brez teh dveh človeških polov bi bila to neka ustanova, ki bi v sebi imela samo človeški, ne pa tudi Božji temelj. Cerkev nosi v sebi hrepenenje po odrešenju, tega hrepenenja pa ne moremo doseči z materialnimi dobrinami. Prava človekova moč se skriva v njegovi duhovno-duševni stabilnosti. Cerkev je duhovna mati ne samo našega slovenskega naroda, ampak katerega koli naroda, zato je negativiziranje

Cerkve kot tudi papeža samega zelo nevarno za vsak narod, tudi naš slovenski, saj je prav Cerkev sestavni del narodove – tudi naše slovenske – zgodovine. Na to velikokrat tudi naši zgodovinarji pozabljajo! Ker pa papež vodi človeštvo k veri v Boga, ne v verovanje v kakšno zlato ideološko tele, potem ni treba veliko, da spoznamo njegov pomen. Tega ima tudi danes in bo imel vedno! Nova sveta papeža sta pripadala našemu času, čeprav še rahlo odmaknjenu, pa vendar je našega spomin še kako svež.

/ dalje

Sporočilo papeža Frančiška za XXIX. svetovni dan mladih 2014

"Blagor ubogim v duhu, kajti njihovo je nebeško kraljestvo" (Mt 5,3)

Kot je sveta Terezija Deteta Jezusa jasno videla, je Jezus s svojim učlovečenjem prišel med nas kot ubog berač, ki potrebuje našo ljubezen. Katekizem katoliške Cerkve pravi, da je "človek berač pred Bogom" (KKC 2559) in da je molitev srečanje med Božjo željo in našo željo (KKC 2560).

Sveti Frančišek Asiški je zelo dobro razumel skrivnost blagra "ubogim v duhu". Ko mu je Jezus govoril v osebi gobavca in z razepla, je Frančišek prepoznal tako Božjo veličino kot svojo nizkost. Asiški ubožec je ure prebil v molitvi in spraševanju Gospoda: "Kdo si ti? Kdo sem jaz?" Odpovedal se je udobnemu in brezskrbnemu življenju, da bi se poročil z "gospo ubožnostjo" in tako posnemal Jezusa ter dobesedno živel evangelij. Frančišek je živel v posnemanju Kristusa v njegovem uboštvo in v ljubezni do ubogih; zanj je bilo to dvojno nerazdružljivo povezano kot dve strani iste medalje.

Lahko me torej vprašate: "Kako moremo dejansko napraviti uboštvo v duhu za način življenja, ki resnično vpliva na naše bivanje?" Odgovoril vam bom v treh točkah.

Prvič, bodite svobodni glede materialnih stvari. Gospod nas kliče k evangeljskemu življenjskemu slogu, ki ga zaznamuje treznost, da ne bi podlegli potrošniški kulturi. To pomeni, da poskrbimo za osnovne stvari in se naučimo živeti brez nepotrebnih in nekoristnih dodatkov, ki nas dušijo.

Zavrnilo željo po posedovanju in malikovanje denarja, ki ga potem upravljamo. Postavimo Jezusa na prvo mesto. On nas more osvoboditi česčenja raznih malikov, ki nas usuznjujejo. Zaupajte v Boga, dragi mladi prijatelji! On nas pozna in ljubi ter nas nikoli ne pozabi. Kakor poskrbi za lilijo na polju (prim. Mt 6,28), ne bo pustil, da bi nam kaj manjkalo. Da bi premagali gospodarsko krizo, moramo biti pripravljene spreminiti svoj način življenja in se izogniti številnim potratom. Kot potrebujemo pogum, da smo srečni, potrebujemo pogum, da živimo preprosto.

Drugič, da bi živeli ta blagor, moramo vsi izkusiti spreobrnjenje v načinu gledanja na uboge. Skrbeti moramo zanje ter biti občutljivi za njihove duhovne in materialne potrebe. Mladi, vam na poseben način zaupam nalogo, da bi solidarnost spet prišla v srce človeške kulture. V soočenju s starimi in novimi oblikami revščine – brezposelnosti, migracijami in odvisnostmi vseh vrst – smo dolžni biti pozorni in čuječi, da premagamo skušnjava brezbriznosti. Mislimo tudi na tiste, ki se čutijo neljubljene, ki nimajo upanja za prihodnost, ki so obupali nad življenjem, ker so razočarani, v strahu in so izgubili pogum. Naučiti se moramo biti na strani ubogih. Ne bodimo polni lepega besedičenja o ubogih! Srečujmo se z njimi, pogledimo jim v oči in jih poslušajmo. Ubogi nam dajejo konkretno možnost, da srečamo Kristusa in

se dotaknemo njegovega trpečega mesa.

Toda – to je moja tretja točka – ubogi niso samo ljudje, katerim lahko nekaj damo. Sami nam lahko veliko dajo in nas veliko naučijo. Koliko se moramo naučiti iz modrosti ubogih! Pomislite, da je v 18. stoletju svetnik Benedikt Jožef Labré, ki je na rimskih ulicah živel od miloščine, postal duhovni voditelj ljudi vseh slojev, tudi plemičev in prelato. Ubogi so resnično naši učitelji. Učijo nas, da se vrednost človeka ne meri po njegovem imetju ali velikosti bančnega računa. Ubogi, oseba, ki nima materialnih dobrin, vedno ohranja svoje dostojanstvo. Ubogi nas lahko veliko naučijo o ponižnosti in zaupanju v Boga. V priliki o farizeju in cestinarju (prim. Lk 18,9-14) nam Jezus daje za vzor cestinarja, ker je ponižen in prizna, da je grešnik. Tudi vdova, ki vrže zadnja dva novčiča v tempeljsko zakladnico, je primer radodarnosti vseh tistih, ki nimajo skoraj ničesar in vseeno dajejo vse, kar imajo (Lk

21,1-4).

4.... kajti njihovo je nebeško kraljestvo

Osrednja tema Jezusovega evangelija je Božje kraljestvo. Jezus je Božje kraljestvo v osebi; on je Emanuel, Bog z nami. In človeško srce je prostor, kjer se Božje kraljestvo in vladavina zakoreninijo in rastejo. Kraljestvo je hkrati dar in obljuba. Dano nam je že v Jezusu, toda še vedno se mora dokončno uresničiti. Zato vsak dan prosimo Očeta: "Pridi k nam tvoje kraljestvo".

Obstaja globoka povezava med uboštvo in evangelizacijo, med temo preteklega svetovnega dneva mladih – "Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence"! (Mt 28,19) – in letošnjo temo – "Blagor ubogim v duhu, kajti njihovo je nebeško kraljestvo" (Mt 5,3). Gospod hoče ubogo Cerkev, ki evangelizira uboge. Ko je Jezus dvanajstere poslal oznanjat, jim je rekel: "Ne jemljite si ne zlata, ne srebra, ne bakra v svoje pasove, ne potne torbe, ne dveh suknjev in sandalov, ne palice, kajti delavec je vreden svoje hrane" (Mt 10,9-10). Evangeljsko uboštvo je temeljni pogoj za širjenje Božjega kraljestva. Najlepši in najbolj spontani izrazi veselja, kar sem jih videl v svojem življenju, so pripadali revnim ljudem, ki so imeli zelo malo. Evangelizacija bo v našem času možna le kot posledica nalezljivega veselja.

ne bakra v svoje pasove, ne potne torbe, ne dveh suknjev in sandalov, ne palice, kajti delavec je vreden svoje hrane" (Mt 10,9-10). Evangeljsko uboštvo je temeljni pogoj za širjenje Božjega kraljestva. Najlepši in najbolj spontani izrazi veselja, kar sem jih videl v svojem življenju, so pripadali revnim ljudem, ki so imeli zelo malo. Evangelizacija bo v našem času možna le kot posledica nalezljivega veselja.

/ dalje

Kratke

G. Stasi župnijski vikar v Ločniku

Iz urada kanclerja goriške nadškofije so nam 28. aprila 2014 sporočili, da je nadškof podpisal dekret, s katerim je bil g. Alessio Stasi imenovan za župnijskega vikarja v župniji sv. Jurija v Ločniku.

Izlet na Dolenjsko društva Jadro iz Ronk

V nedeljo, 13. aprila, je SKRD Jadro organiziralo v sklopu projekta "Spoznavanje voda Slovenije" izlet v kraje, v katerih se je rodil in bil krščen Primož Trubar. Izletniki so si ogledali tudi grad Auerspergov v

Turjaku, kjer je Jurij Dalmatin prevajal biblijo. Pot jih je peljala mimo Radenskega polja; tam so si ogledali Stično in cerkvico v notranosti protiturškega tabora Cerovo, ki je eden od treh, ki so se ohranili v Sloveniji. Za ta lepi vodeni obisk se izletniki prisrčno zahvaljujejo tamkajšnjemu župniku Antonu Hostniku.

Prof. dr. Božidar Jezernik gost na tehniškem polu

V torek, 15. aprila, je ponovno obiskal tehniški pol v Gorici prof. dr. Božidar Jezernik, ki poučuje etnologijo Balkana in kulturno antropologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Predaval nam je o koncentracijskem taborišču na Golem otoku, o katerem je pri založbi Modrijan izšla tudi njegova knjiga GOLI OTOK-TITOV GULAG. Gre za nadaljevanje in poglobljanje tematike o represiji v totalitarnih sistemih. Lansko leto sta nam namreč isti predavatelj pa tudi dr. Capogreco predavala o italijanskih koncentracijskih taboriščih.

V taborišče na Goli otok so v "prevzgojo" večinoma pošiljali informirane, deloma pa tudi druge. Nanje so izvajali nesprejemljive psihične in fizične pritiske, zato so bili tisti, ki so to preizkušnjo preživeli, zaznamovani za vse življenje in so se jih ostali izogibali. Prof. dr. Jezernik je po izčrpnem prikazu odgovarjal na naša številna vprašanja. Tako nam je bilo omogočeno, da se поблиže seznanimo z grozotami totalitarnih režimov v 20. stoletju, - zato da se v prihodnje kaj takega ne bi ponovilo. / Dijaki tehniškega pola

Msgr. Renato Podbersič gost pod lipami

Protagonist novega srečanja pod lipami v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici bo msgr. Renato Podbersič, duhovnik, izobraženec in intelektualac, doma iz Vrtojbe, ki je meseca februarja postal novi predsednik Goriške Mohorjeve družbe, sicer pa je od jeseni tudi dušni pastir v Sovodnjah. Msgr. Podbersič je zanimiv sogovornik, saj je tankočuten opazovalec družbe in Cerkev v Sloveniji in pri nas, ponaša pa se lahko tudi z zelo bogato življenjsko zgodbo. Študij teologije je opravil na Teološki fakulteti v Ljubljani, v duhovnika je bil posvečen leta 1968. Bil je kaplan v Idriji in Kopru, v Rimu je študiral pedagogiko, pri koprski škofiji je bil odgovoren za pastoralo, bil je ravnatelj malega semenišča v Vipavi in 13 let generalni vikar koprške škofije, več let je predaval tudi na teološko-pastoralni šoli, ki jo je organizirala Koprška škofija.

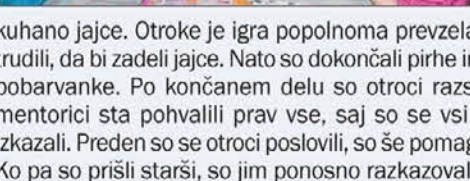
Poleg duhovniškega dela so ga zelo zanimile etnologija, zgodovina in narečno jezikoslovje. Raziskuje domačo vrtojbensko govorico, predvsem pogovore in reke, ki jih je preučil tudi med dolgoletnim bivanjem v Slovenski Istri. Je avtor več prispevkov in knjig o narečnih, pregovorih in ljudskem izročilu. V zadnjem obdobju pripravlja knjigo o vodnjakih v Vrtojbi.

Večer v organizaciji Kulturnega centra Lojze Bratuž in Krožka za družbena vprašanja Anton Gregorčič bo v sredo, 7. maja, ob 20.30 uri v komorni dvorani goriškega hrama. Z msgr. Podbersičem se bo pogovarjal nečak, sicer poznani zgodovinar, raziskovalec in publicist mag. Renato Podbersič mlajši.

Barvanje pirhov v organizaciji Hiše pravljic in PD Rupa-Peč

Hiša pravljic v sodelovanju s PD Rupa-Peč je na velikonočni četrtlet organizirala ustvarjalno delavnico barvanja pirhov za otroke iz vrtocev in osnovnih šol. V Rupi se je zbralo 30 otrok, za katere sta Martina Šolc iz Hiše pravljic in Martina Gereon iz domačega društva pripravili zanimiv in zabaven program. Otroci so najprej s pomočjo mentoric pripravili čopiče, barve in vse potrebno. Nato so si zavili rokave in začeli barvati jajca; kaj kmalu so nastali mavrično pisani pirhi.

Medtem ko so se pirhi sušili, so se otroci naučili staro velikonočno igro, lučanje jajc. Vsak otrok je dobil star kovanec, 100 lir, s katerim so morali zadeti

kuhano jajce. Otroke je igra popolnoma prevzela, saj so se resnično trudili, da bi zadeli jajce. Nato so dokončali pirhe in barvali velikonočne pobarvanke. Po končanem delu so otroci razstavili svoje pirhe in mentorici sta pohvalili prav vse, saj so se vsi zelo potrudili in se izkazali. Preden so se otroci poslovili, so še pomagali pri pospravljanju. Ko pa so prišli starši, so jim ponosno razkazovali umetnine.

Na Prazniku frtalje v Rupi soočenje med Floreninovo in Čavdkom

O prihodnosti sovodenjske občine

Muhasto pomladno vreme v petek, 25. aprila, ni utegnilo skaltiti Praznika frtalje, ki ga je prosvetno društvo Rupa-Peč organiziralo tudi letos. Prav lepo je bilo videti lepo skupno članov društva in med njimi predvsem mladih, ki so z zaviranimi rokavi pripravljali - poleg odlične zelisne frtalje - tudi najrazličnejše dobrote na žaru. Kot je že navada,

so se praznika udeležili ljudje iz vse Goriške, pa tudi iz Tržaške. Krajši kulturni spored so na odru ponudili mladi člani otroških zborov iz Števerjana in Štavnar, nato pa je bilo na sporedu volilno soočenje med Alenko Florenin (Občinska enotnost) in Julijanom Čavdkom (Slovenska skupnost), županišma kandidata na občinskih volitvah, ki bodo konec maja potekale tudi v občini Sovodnje ob Soči. Pogovor, ki ga je vodila novinarka Erika Jazbar in v katerem sta kandidata prikazala svoje poglede na občino, se je kar zavlekel, zaradi umirjenih tonov in vsebin odgovorov pa je bil za marsikoga res zanimiv. Županja Alenka Florenin je med drugim poudarila nezanimarji-

Julijan Čavdek, Erika Jazbar in Alenka Florenin (foto DPD)

vo dejstvo, da so se časi v zadnjih letih korenito spremenili, kar je treba resno upoštevati, saj je zlasti za manjše krajevne uprave vedno manj finančnih sredstev. Jasno je povedala, da cilja na drugi mandat in pri tem v glavnem računa na podporo svojih odbornikov, oseb, "ki vedo, kaj pomeni delati za skupnost in za razvoj vasi". Občine so veliko bogastvo, zato je pomembno, da ohranijo avtonomijo, brez katere bi težko obstali, je dejala županja, za katero je bila izkušnja zadnjih petih let "zelo lepa in dragocena". Zaželela je, da bi bilo med ljudmi več solidarnosti in okrepljene povezanosti, da bi bile javne strukture čim bolj žive, v službi otrok in družin. Sodelovanja s sosednji-

mi občinami je že bilo precej, možno pa je ga še izboljšati. Za turistično promocijo ozemlja je bilo veliko že storjeno, potrebno pa bi bilo napeti še več sil, zlasti med zasebniki. Na koncu se je županja zahvalila tistim, s katerimi je delala, in poudarila, da ima področje še veliko potencialov. V prvi vrsti pa je pomembno, je dejala v sklepnem pozivu, da so ljudje v časih, ki so pred nami, povezani in da krmarijo v isto smer.

Julijan Čavdek je poudaril, da v tem trenutku voliti za Slovensko skupnost pomeni voliti za preobrat, za nov zagon kmetijstvu in boljšemu izkoriščenju infrastrukture, pa tudi za ohranjanje narodne, kulturne in jezikovne posebnosti teritorija. S svojo li-

sto je zadovoljen, saj jo sestavlja jo navdušeni ljudje, zato "lahko ponudimo dobro alternativo", je dejal Čavdek. Zaveda se, da so majhne občine finančno pod udarom, čeprav za državni aparat niso veliko breme, vseeno pa je potrebno iskati sinergične rešitve, zlasti med slovenskimi

upravami v goriški pokrajini. Potrebno je biti blizu ljudem v njihovih vsakdanjih potrebah, zato so pomembni občinske ceste in pločniki, krajevne trgovske dejavnosti, gostinstvo, posodobitev javne razsvetljave in športnih objektov, pa tudi ovrednotenje vodnih virov. Bolje bi lahko izkoristili tudi razne evropske projekte, "gre za miselnost, ki se komaj uveljavlja", birokratski vidiki so zapleteni, nujno pa je se za to usposobiti. Izkoristiti je treba tudi okroglo obletnico prve vojne, in sicer za krajevni turizem in ekonomijo, ob tem "pa tudi osmisliti zgodovinski spomin". Tudi kandidat SSK je pozval k udeležbi na volitvah in dodal, da "voliti za Slovensko skupnost pomeni voliti za spremembo, saj brez konkurence ni napredka".

Praznik frtalje se je nadaljeval ob zvokih priljubljenega dua Ivo Špacapan in Marijan Mlakar ter v prijetni družbi dolgo v noč. / DD

Občina Sovodnje ob Soči / Volilna kampanja

Za kakovostno upravljanje

Vponedeljek, 28. aprila, je v dvorani občinskega sveta v Sovodnjah ob Soči uradno začel volilno kampanjo Julijan Čavdek, županski kandidat Slovenske skupnosti na občinskih volitvah, ki bodo potekale 25. maja. V prisotnosti nekaterih izmed kandidatov liste SSK je orisal glavne poudarke razvejenega volilnega programa, ki je razdeljen na štiri točke: trajnostni gospodarski

razvoj teritorija, socialne in upravne storitve, vrednotenje slovenske identitete in sožitja ter, na koncu, urbanistika in javna dela. Govor je bil o številnih vidikih upravljanja, o infrastrukturah in oživitvi kmetijstva ter potrebi po na-

makalnem sistemu, o pokopališki službi, internetnih povezavah, o hiši Petra Butkoviča Domna, o turistični promociji in potrebi po sprejemnih strukturah, o jusarskih zemljiščih, o prizadevanjih za preprečevanje poplav. Na listi, kjer je precej novih obrazov, je devet kandi-

datov - štirje moški in pet žensk, je dejal Čavdek. V primeru zmage si bodo prizadevali za boljše in bolj kakovostno upravljanje. Vsem kandidatom se je iskreno zahvalil, "saj", je rekel, "dobro vem, da dati obraz za Slovensko skupnost v sovodenjski občini ni lahko". / DD

Mladinski dom v Gorici

Vpis v novo sezono 2014/15

Vmesecu maju in do konca šolskega pouka je možen predpis članov v novo sezono 2014/15 društva Mladinski dom, ki deluje na vzgojno-socialnem področju s pošolskim poukom, poletnim središčem in z vrsto drugih specifičnih ponudb, kot so logopedski in psihoterapevtska služba, svetovanje, strokovna pomoč z instrukcijami v posameznih predmetih, razni tečajji.

VZGOJNI NAMEN

Vzgojitelji Mladinskega doma namenijo posebno pozornost vsestranski in celostni vzgoji mladih v samostojni in odgovorne osebe, pri čemer jih navdihujejo krščanske in občečloveške vred-

note. Z vodenimi dejavnostmi, skupinskimi dinamikami in prosto igro gradijo zdrave medsebojne odnose, ustvarjajo veselo in sproščeno vzdušje ter nudijo gojencem primerno motivacijo za opravljanje šolskih obveznosti in premoščanje težav.

POŠOLSKI POUK

Mladinski dom nudi gojencem - dijakom Večstopenjskih šol Gorica in Doberdob - prevoz od Šole, kosilo, pomoč pri domačih nalogah in malico, pa tudi strokovno svetovanje pri premoščanju specifičnih učnih težav ter individualne instrukcije. Glede na ponujene storitve znašajo mesečnine 125 - 195 evrov za gojence

srednješolce in 100 - 155 evrov za osnovnošolce. Predvideni so popusti za brate/sestre ter podpore za družine v težavah.

ODPRTA VRATA

Od 5. do 9. maja bodo lahko učenci 4. in 5. razredov osnovne ter 1. in 2. razredov srednje šole brezplačno obiskovali pošolski pouk v popoldanskih urah, da spoznajo in preverijo, kako poteka življenje v Mladinskem domu. Po domeni je možen tudi samo enkratni obisk. Kdor se vpiše za sezono 2014/15, lahko brezplačno obiskuje pouk do konca šolskega leta.

PRIPRAVA NA MATURO 2014

Za tretješolce bo potekala v dveh delih: v prvem delu, od 5. do 30. maja, od 17.00 do 18.15, bo vsak dan na vrsti eden izmed glavnih predmetov (slovenščina, angleščina, italijanščina, matematika, nemščina). Posebna pozornost bo namenjena pripravi na test INVALSI.

Drugi del bo potekal od 3. do 6.

junija, od 15. do 18. ure, z dvema enotama na dan. Potem je možna naknadna individualna pomoč. Vpisnina na prvi del znaša 25 evrov za vsak predmet (1x tedensko za skupno 4 delovne enote), na drugi pa 50 evrov. Za gojence je seveda priprava brezplačna!

DRUGE DEJAVNOSTI

Mladinski dom ponuja svojim članom vrsto drugih dejavnosti: kreativne delavnice, videodelavnice, filmski forum, ekskurzije, poletna središča, zeleni teden, zimovanje, priprave na vstop v šolo. In še: projekt Mladina za mlade po 14. letu ter predavanja in svetovanja za starše.

Gojencem je udeležba na vse te dejavnosti omogočena s polovično vpisnino ali celo brezplačno.

Z vpisom do konca pouka je priznan 50% popust pri letni vpisnini. Informacije: 0481 536455, 0481 280857, 331 6936603, 366 6861441; mail: mladinskidom@libero.it.

DVS Bodeča Neža je v Gorici predstavila svojo tretjo zgoščenko "Nova faza v zgodovini zamejskega zborovstva"

Deset let bogatega in uspešnega delovanja je Dekliška vokalna skupina Bodeča Neža v soboto, 26. aprila, proslavila s krstno predstavitev svoje tretje zgoščenke, ki nosi naslov Čas. Ta je kot nenehnavaden, umetniško zrežiran glasbeno-scenski dogodek potekala v prostorih palače Attems Petzenstein-Pečanski v Gorici in je bila zato namenjena le ožjemu krogu gostov. Že v naslednjih tednih pa bodo dekleta spet stopila na oder in tako gotovo razveselila tudi večje množice.

Prvo pesem so v soboto zapele stoje na stopnišču, skrite pred občinstvom, ki jih je pričakalo v atriju palače. Karen Ulian je v imenu društva Vrh Sv. Mihaela, pod okriljem katerega deluje vokalna skupina, o njej povedala, da predstavlja "dragocen biser", saj je znana tudi izven domačega okolja, se redno udeležuje nastopov in tekmovalj blizu in daleč. Za vsem tem se skrivajo vztrajnost, trdna volja in požrtvovalnost. Prijateljske vezi in ljubezen do petja pa so rdeča nit, ki povezuje skupino in jo seveda ne brez naporov vodi do zadoščenj. Nova zgoščenka je dokaz, da se dekleta niso ustrašila naporov in si še naprej zastavljajo nove cilje. V imenu pevk je Lucrezia Bogaro dejala, da jim petje v skupini jemlje veliko dragocenega časa, pa vendar nobena od njih ne dvomi, da je "prav vsak trenutek zanjo in za skupino najbolje porabljen čas". Danes jim je jasno, da je "vsak glas dragocen kamenček v mozaiku", prav vsak je potreben, "da se izriše lepa, popolna slika". Vsaka pevka se v svoji vlogi neodvisno razvija in je zato različna od drugih; vsaka osebno raste, zato "mehanizem dobro deluje" in z rastjo pevk raste tudi zbor. Skladbe nove zgoščenke so - "kot ure in minute - sad naše rasti, časa, ki smo ga vložile v skupno ustvarjanje glasbe. Čas, ki tako hitro beži, vendar ni bil vložjen zaman". To so še kako dokazale pesmi, ki so jih pevke zapele pod vodstvom svoje že večkrat nagrajene zborovodkinje Mateje Černic in gostujočega zborovodje Mirka Ferlana v drugem delu večera v gornjem nadstropju. Petje se je na domiselni način prepletalo z mislimi zveste in pozorne spremljalke (ne le!) zamejskih glasbenih prireditev, tržaške muzikologinje Rossane Paliaga (*na mali sliki*). Na genialen način je uokvirila "zgodbo" o deklicah, ki so postale

foto ddp

odrasle pevke in iščejo trajno lepoto, v modrost libanonskega misleca Gibrana in starozaveznega Pridigarja. Med drugim je poudarila, da imajo skupine, kot je Bodeča Neža, "pomembno vlogo, ker lahko predstavljajo vzor za tiste, ki mislijo, da je petje le razvedrilna dejavnost brez velikega umetniškega potenciala, znotraj zborovskega naroda pa za tiste, ki niso še našli pravega cilja in motivacije, da bi se lahko potrudili za ambiciozne, višje dosežke". Skupina je v zadnjem desetletju zelo premišljeno usmerila svoja prizadevanja. Začele so se vrstiti nagrade, "iz leta v leto višje in pomembnejše", toda za pevke Bodeče Neže je "cilj vsaka dobra izvedba, izziv nove umetniške pustolovščine kot tudi ohranjanje doseženega nivoja, spoznavanje novih pevskih okolij in ljudi zaradi skupne govornice petja, spodbudna konfrontacija s sodobnimi skupinami, utrjevanje globoke zavesti, stremjenje k boljšemu, da je kakovostno petje ključ do skupnih in individualnih izkušenj, ki oblikujejo, olepšajo, oplemenitijo življenje vsake posamezne članice". Nova zgoščenka, ki jo je izdalo vrhovsko društvo s sodelovanju z ZCPZ Gorica, vsebuje sakralne in posvetne, umetne in ljudske skladbe različnih avtorjev iz različnih obdobij v šestih različnih jezikih, ki so jih "bodečenežne pevke" v zadnjih letih izvajale na mednarodnih in domačih odrih. "Z raznolikostjo izbir so izrazile svojo odprtost in pripravljenost na sprejemanje izzivov". Mateja Černic in z njo pevke "izstopajo zaradi radovednosti in odprtih obzorij, brez katerih se ustvarjalnost ne more razvijati v potrebnem obsegu". Bodečo Nežo zaznamuje pozornost do vokala, čist zvok, ki hoče vedno izhajati iz vsebine. "Lep

zvok postane ekspresiven, če na solidni vokalni osnovi lahko verjameš v to, kar poješ. Bodeče Neže verjamejo v lepoto in jo iščejo". Vse to je zaradi prepleta strokovnosti, tehničnih in psiholoških elementov v veliki meri odvisno od zborovodje. "Eleganca in milina Mateje Černic sta neločljivo povezani z nepopustljivo odločnostjo". Ko je iz študijskih razlogov za krajši čas opustila vodenje skupine,

je zagotovila svojim pevkam nadaljevanje izobraževalne poti s kolegom Mirkom Ferlanom, ki je skupini s svojo tankočutnostjo prinesel "zaklad dodatnih umetniških odkritij". Izstopajoči dosežki se sami postavljajo v ospredje in kličejo po vrednotenju, "zato morajo postati vzor za druge pevke skupine in vsesplošno rast naše, v zadnjih časih nekoliko utrujene zborovske stvarnosti. V njej se skrivajo še drugi, trenutno manj izbrušeni, a zelo perspektivni biseri, ki bi bili splošno potrebni večje pozornosti s strani danes precej pasivnega in raztresenega občinstva in ustanov", je podčrtala Paliaga.

Bodeča Neža je vsekakor "odprla novo fazo v zgodovini zamejskega zborovstva z vzponom mladinskih skupin, ki so preslele dosežke odraslih, s prenovljenim zaupanjem v kvaliteto zborovske scene, ki je kazala pomanjkanje energije in motivacije. Njihov zgled mora odpirati nove poti in postati vrelc prenovljene ustvarjalnosti, sodobnega pogleda na zborovsko udejstvovanje, vzmet virtuosnega kroga in njegovih spodbudnih posledic za bodočnost naše tako priljubljene in zaznamujoče zborovske stvarnosti". S temi mislimi je muzikologinja zaželela "Bodečim Nežam", da bi čas še naprej izkoriščale na najboljši način in v njem ustvarjale še dolgo let. / DD

10. Priznanje Kazimir Humar Dobitnice so Marijine sestre

V Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici bodo v petek, 9. maja 2014, podelili 10. Priznanje Kazimir Humar. Prejela ga bo Goriška skupnost Marijinih sester čudodelne svetinje ob 70-letnici prihoda sester v Gorico in 50-letnici Doma Marije Kraljice. Na slovesnosti bo sodeloval otroški pevski zbor SCGV Emil Komel pod vodstvom Damijane Čevdek Jug. Slavnostna govornica bo prof. Lojzka Bratuž. V utemeljitvi priznanja, ki ga podeljujejo Kulturni center Lojze Bratuž, Združenje cerkvenih pevskih zborov in Zveza slovenske katoliške prosvete, je zapisano, da "Marijine sestre čudodelne svetinje opravljajo na Goriškem poleg zdravstvenih in dobrodelnih uslug tudi pomembno narodnostno in kulturno poslanstvo. Vedno so pripravljene podpirati uveljavljanje slovenskih pravic in se zavzemajo za sodelovanje in sožitje med tu živječima narodom, slovenskim in italijanskim". Redovna skupnost Marijinih sester čudodelne svetinje je nastala v Ljubljani leta 1878, ko je ustanoviteljica Leopoldina Brandis dala prvim trem sestram redovno obleko. Bolnikom so prinašale tudi duhovno pomoč, božje usmiljenje in človeško solidarnost. Prva leta so redovnice Marijinih sester delovale pod okriljem drugih redovniških skupnosti. Leta 1926 so stopile na samostojno pot in se preimenovali v Marijine sestre čudodelne svetinje, ki so si prizadevale pri uresničevanju ciljev ustanoviteljice: "Naš sveti poklic potrebuje ponižnih in preprostih sester, sester z zlatim srcem, s srcem, ki je polno ljubezni do Boga in bližnjega".

Cerkev je novo Družbo potrdila leta 1940, leta 1977 pa je postala papeško pravna ustanova. V Gorico so Marijine sestre prišle med drugo svetovno vojno leta 1942, ko so jih poklicali na pomoč za služenje starejšim in nepokretnim bolnikom v bolnišnici v ul. Diaz v Gorici. S pomočjo raznih dobrotnikov so sestre leta 1954 kupile hišo v ulici Cesare Cantu' in si tam uredile svoj sedež. Leta 1956 je ljubljanski škof Anton Vovk izdal uradno dovoljenje, da se lahko v Gorici ustanovi sestrška hiša z noviciatom. Sestrška hiša v ul. Cesare Cantu' je postajala pretesna za njihovo delovanje in sestre so začele misliti na kaj večjega. Dne 15. decembra 1962 so se sestre preselile v hišo na Korzu, ki so jo odkupile od družine Jakopič. Deset sob so namenile za sprejem starejših oseb, v prvem nadstropju so uredile lepo kapelo z oltarjem po načrtu Toneta Kralja. Za svoje potrebe so uporabile podstrešne prostore. Spodnji prostori so služili za zdravstveno oskrbo. Za hišnega kaplana je bil imenovan msgr. Rudolf Klinec, ki je sestram tudi veliko pomagal s svojim pravnim znanjem. Dom v središču Gorice ima tudi krasno negovan park, ki so ga sestre preuredile leta 2012. Predstojnica goriških Marijinih sester je sestra Andelka Grgič. K sestram v Ljubljano je prišla leta 1975 iz bosanskega mesta Gradačac, nato se je preselila v Gorico. Sestra Andelka je pred kratkim uredila knjigo, ki pripoveduje zgodbo o 70-letni prisotnosti redovnic v Gorici ter o 50-letnici njihovega bivanja na Korzu Italija v "Domu Marije Kraljice". Omenjena knjiga, ki je izšla v samozaložbi, je napisana v slovenščini in italijanščini.

Obvestila

Na kmetiji Komjanc na Jazbinah bo v četrtek, 1. maja, ob 10.30 odprtje razstave "Po sledih Karla Broscha, avstrijskega telefonista v službi cesarja 1914-1918". Vabljeni!

Združenje cerkvenih pevskih zborov - Gorica sporoča vsem, ki so se prijavili na natečaj za slovensko peto mašo ob 40-letnici ustanovitve Združenja, da bo strokovna komisija rezultate natečaja odposlala avtorjem do vključno 15. maja 2014. Sodelujočim se Združenje zahvaljuje za poslano delo in se obenem opraviča za zamudo.

PD Rupa-Peč vabi na tradicionalni letni izlet, tokrat v Jordanijo, ki bo potekal od 19. do 26. avgusta 2014. Informacije na tel. 0481 882285 (Ivo Kovic).

Resna in odgovorna medicinska sestra nudi nego in pomoč starejšim osebam. Tel. št. 00386 30 325 558.

Zanesljiva in diskretna gospa pomaga pri likanju in čiščenju v gospodinjstvu. Tel. št. 00386 41529652.

Iščem delo za čiščenje in likanje na območju Gorice. Tel. št. 00386 31449311.

Kadar potrebujete varstvo za otoka ali starejšo osebo, pokličite na tel. št. 00386 41256240.

32-letna profesorica nudi instrukcije slovenščine in varstvo. Tel. št. 00386 41256240.

Kvalitetno opravljam gospodinjstva dela: likanje, čiščenje... Pokličite na tel. št. 0038641885539.

Iščem delo, nudim pomoč v gospodinjstvu tudi varstvo starejših na domu 24 ur. Tel. št. 00386/70330899.

Darovi

V počastitev spomina na Ugovega očeta Iva darujejo prijatelji in upravitelji Zadružne banke Doberdob in Sovodnje 110 evrov za Društvo slovenskih upokojencev za

Goriško.

RADIO SPAZIO

Vrata proti vzhodu
(od 2.5.2014 do 8.5.2014)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od 21.00 do 22.00. Spored:

Petek, 2. maja (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

Sobota, 3. maja (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečiji: oddaja v slovenščini ter v benečanskem in rezijanskem narečju.

Nedelja, 4. maja (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečiji: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 5. maja (v studiu Andrej Baucon): Narodno-zabavna in zabavna glasba - Zanimivosti iz naših krajev - Iz krščanskega sveta - Naši zbori pojo - Obvestila.

Torek, 6. maja (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 7. maja (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Noč v tolminskih hribovih - Izbor melodij.

Četrtek, 8. maja (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti iz sveta - Obvestila.

ŽENSKI PEVSKI ZBOR
iz Ronk
vabi na

**KONCERT
MePZ iz Bilj**

nedelja, 4. maja, ob 11. uri,
cerkev sv. Nedelje
v Ronkah

KATOLIŠKA KNJIGARNA
v sodelovanju z GORIŠKO MOHORJEVO DRUŽBO
vabi NA KAVO S KNJIGO:

Ana Toroš

**O ZEMLJA SLADKA: KAMEN, ZRNO, SOK
Alojz Gradnik ter romanski in germanski svet**

Pogovor z avtorico bo vodila Aleksandra Čehovin

v četrtek, 8. maja 2014, ob 10. uri
v prostorih knjigarne

Toplo vabljeni!

Kavo bo ponudilo
podjetje

PrimoAroma

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

v ljudno vabijo na

**slovesnost podelitve 10. priznanja
KAZIMIR HUMAR**

**GORIŠKI SKUPNOSTI
MARIJINIH SESTER
ČUDODELNE SVETINJE**

ob 70-letnici prihoda sester v Gorico
in 50-letnici doma Marije Kraljice

petek, 9. maja 2014, ob 19. uri
v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici

na slovesnosti sodelujejo:

otroški pevski zbor SCGV Emil Komel iz Gorice
Damijana Čevdek Jug, zborovodkinja

nagovor: prof. Lojzka Bratuž

utemeljitev priznanja bo prebrala Monica Quaggiato

Kulturni center Lojze Bratuž

Krožek Anton Gregorčič

SREČANJA POD LIPAMI

Protagonist večera bo
msgr. RENATO POBBERSIČ

Večer bo vodil zgodovinar
mag. Renato Podbersič

Sreda, 7. maj 2014, ob 20.30
KC Lojze Bratuž - Gorica

Ob državnem dnevu Univerze Cattolica Protagonisti prihodnosti

“Z mladimi, protagonisti prihodnosti” je tema že devetdesete izvedbe dneva za Univerzo Cattolica del Sacro Cuore (www.giornatauniversitacattolica.it), ki ga v nedeljo, 4. maja, organizira Istituto Giuseppe Toniolo, ustanovni član vseučilišča. Univerza Cattolica, ustanovljena v Milanu leta 1921, se ponaša s kapilarno prisotnostjo na italijanskem ozemlju, saj ima sedež v Milanu, Bresciji, Piacenzi-Cremoni in Rimu, kjer ima sedež tudi univerzitetna poliklinika “A. Gemelli”. Ustanovitelji, med njimi še zlasti p. Agostino Gemelli, so izrecno želeli, da bi univerza nastala iz trdne povezanosti s teritorijem in s široko podporo ljudstva. Zaradi tega so ustanovili združenje Amici, ki danes šteje približno 15 tisoč članov, in so si tudi zamislili državni dan Univerze Cattolica. Gre za dogodek, ki se od leta 1924 ponavlja vsako leto in še vedno ponuja možnost razmisleka o temeljnih poteh katoliškega sveta v Italiji, o naravi same Univerze, o tem, da je izraz kulturne vrednosti vere. Dan Univerze daje pozornost predvsem mladim. Zaradi razmerja z Univerzo

ima Istituto Toniolo poseben interes za svet mladih, ki je danes poln protislovij, se o njem veliko govori bolj v luči skrbi pred prihodnostjo kot pa v smislu koristnikov političnih, družbenih, poslovnih in strokovnih izbir, ki bi jih dejansko nudile prihodnost in obenem dopustile družbi, da pridobi njihov doprinos v kulturi, formaciji, občutljivosti, da bi lahko sprejeli novosti časa. S prispevki, nabranimi ob dnevu Univerze, Istituto Toniolo stalno podpira člane novih rodov. V letu 2013 je podprl nad 1300 študentov s štipendijami, izmenjavami na tujih univerzah, s projekti mednarodne solidarnosti, jezikovnimi tečaji in visoko formacijo. Narediti kaj za mlade pomeni jim ponuditi zanimiv kontekst, tak, ki jim lahko pomaga razumeti svet, v katerem živijo. O mladih se včasih govori na osnovi približnega in površnega poznavanja. Zato je nastala zamisel o natančni raziskavi, t. i. “Rapporto Giovani” (www.rapportogiovani.it), ki jo je Toniolo - v sodelovanju z Univerzo Cattolica in s podporo Fundacije Cariplo ter zavoda Intesa Sanpaolo - začel leta 2012; raziskava traja pet let, stalno se dopolnjuje, tako da daje dinamično

podobo sveta mladih. Njen glavni cilj je torej ta, da bi spoznali mlade in njihov svet; iztočnica naj bo zavest, da tako hitre spremembe sproti tudi hitro brišejo poznavanje novih rodov. Omenjena raziskava “Rapporto giovani”, ki jo s predanostjo in potrpežljivostjo vodi skupina docentov in raziskovalcev, je raziskovalna izkušnja, ki poteka v duhu oseb, ki znajo poslušati, da bi spoznali, kaj pričakujejo od življenja in družbe, in da bi skupaj z njimi prispevali k oblikovanju prihodnosti. To je sredstvo za vse - institucije, družbene, gospodarske in cerkvene stvarnosti -, ki skrbijo za mlade; sredstvo za sprejemanje izbir, ki bi bolj odgovarjale temu, kar mladi danes dejansko so, in zmožljivostim, ki jih bodo lahko ponudili za dobro vseh. / (prev. DD)

Videmska univerza

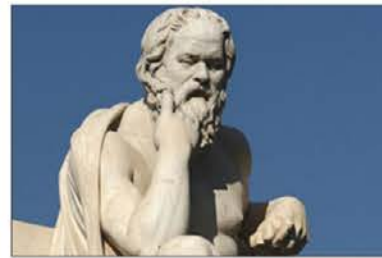
Goran Vojnovič v Vidmu

V torek, 13. maja, bo ob 18. uri na Univerzi v Vidmu srečanje s pisateljem in režiserjem Goranom Vojnovičem. Srečanje v sodelovanju s Študentsko založbo prireja tamkajšnji lektorat za slovenski jezik.

Trst / Filozofski simpozij v Narodnem domu Misliti več o krizi

Eden pomembnejših organizacijskih podvigov Slovencev v Italiji v zadnjih letih izhaja iz okolja, ki ga javnomnenska večina ima za odvečnega, nepotrebna, celo potratna. “Nehaj filozofirati”, je pogosto uporabljena fraza, ki izraža to prepričanje. Kljub vsemu pa je filozofija v taki in drugačni obliki - od znanstvenoraziskovalnih del do vsakdanjega razmišljanja v iskanju resnice - bolj prisotna v naših življenjih, kot smo pripravljeni priznati. Pa ne samo zato, ker ima “vsak svojo” (filozofijo, namreč), temveč ker je resna, sistematična in analitična misel nujno potrebna metoda v vseh “resnih” panogah: od ekonomije in matematike do literature in politike vse tja do agronomije in kmetijstva. “Misliti več” je bil naslov filozofskega simpozija, ki sta ga Slovenski klub in Društvo slovenskih izobražencev složno in (končno) z roko v roki priredila v petek, 11. aprila, v veliki dvorani Narodnega doma v Trstu. Velik organizacijski in logistični zalogaj so podprle obe krovni organizaciji SSO in SKGZ, občinska in predvsem deželna uprava, s čimer je izrazila zaupanje v izvirne slovenske projekte v Trstu. K razpravi o krizi v izvornem grškem pomenu, o priložnosti za refleksijo, vrednotenje in odločitev, so organizatorji prvič povabili filozofe iz treh sosednjih držav Evropske unije - Slovenije, Italije in Hrvaške. Treh držav, ki jih je zgodovina pogosto delila in

ločevala, jih pa današnji integracijski procesi vnovič zbližujejo, kljub ohranjanju globokih paradigmatičnih razlik. Pomembna imena mednarodne filozofske sre-

dine so razmišljala o krizi v luči “stare” in “nove” Evrope, po mehanizmih neoliberalnega trga in političnega sistema demokracije ter skozi prizmo lastne kulturne in politične dediščine. Štirje sklopi so krojili miselno bogat dnevni red. Jutranje pozdrave in moderatorstvo je izvedla gonilna duša projekta, profesorica in prevajalka Veronika Breclj. Skozi prispevke je pospremila zagrebško docentko Nadeždo Čačinovič, ki je spregovorila o konstruktivnih vidikih vsakršne krize. Predstavila sta se še Dean Komel, profesor na ljubljanski filozofski fakulteti in urednik revije Phainomena, s temo Kriza kot diskriminacija filozofije, nazadnje pa še Tržačan Pier Aldo Rovatti, ki se po desetletjih univerzitetnega poučevanja in objavljanja sedaj ukvarja s filozofsko šolo. V drugem delu se je pokazal vsebinski razkol med “balkansko” in

“zahodno” mislijo, saj sta Žarko Paić in Goran Starčević svojo kritiko z marksističnim jezikom usmerila proti sistemu neoliberalne demokracije, ki vse podreja tržni logiki neizprosne konkurence, medtem ko je docentka na univerzi v Salernu Laura Bazzicalupo izhajala iz klasične liberalne tradicije za interpretacijo mikrooblasti politike, po kateri se vsak izmed nas “gradi” kot subjekt. Drugi sklop je moderiral Jernej Šček, tretjega pa Jurij Verč, ki je pospremil predavanje dveh italijanskih mislecev: Tržačana Giovannija Leghissa s prispevkom ekonomske filozofije in Rimljana Massima De Carolisa, ki je v slogu kolegice Bazzicalupove opisal obliko vladanja “brez vlade”. Večerni del sta končala profesor Marijan Krivak z negativno kritiko družbe znanja znotraj Evropske unije in Peter Klepec s filozofsko interpretacijo “spanja” v krizi. Uspeh prvega tovrstnega filozofskega simpozija pri nas je bil nadvse pozitiven glede na specifično in zahtevnost ponujenih tematik. Jutranji del je spremljala množica dijakov s Tržaškega in Goriškega, za kar se je treba zahvaliti podjetnim profesorjem; tudi v popoldanskem času so se pridružili res številni poslušalci, od intelektualcev, kulturnih delavcev do radovednežev. Prav vsak je našel kaj zase. Naj živi filozofija!

Jernej Šček

90. dan univerze Cattolica

UNIVERSITÀ
CATTOLICA
del Sacro Cuore

Z MLADIMI PROTAGONISTI PRIHODNOSTI

Tudi po zaslugi dosežkov
ob Univerzitetnem dnevu
je inštitut Toniolo, ustanovni član
univerze Cattolica, v letu 2013:

• **podprl več**
kot 1300 študentov s štipendijami,
izmenjave na tujih vseučiliščih, mednarodne solidarnostne
načrte, jezikovne tečaje in visoko formacijo

• **izvedel**
t.i. *Rapporto Giovani* (www.rapportogiovani.it),
ki predstavlja danes najširšo in najbolj poglobljeno
študijo o mladinski stvarnosti v Italiji,
osnovo za trajno opazovalnico

• **spodbudil**
na državni ravni formativne in izpopolnjevalne tečaje za
245 operaterjev družinskih posvetovalnic
in za tiste, ki delujejo v prid družini
v javnih strukturah in terciarnem sektorju

Pridruži se tudi ti našim projektom z bančnim
nakazilom, naslovljenim na Istituto Toniolo
IBAN: IT89 I 034 40 01 600 0 0000 2672 200
poštni tekoči račun št. 713206

www.giornatauniversitacattolica.it

4. MAJ
2014

f Associazione Amici
Università Cattolica

ISTITUTO TONIOLO
USTANOVNI ČLAN
UNIVERZE CATTOLICA DEL SACRO CUORE

Razstavi v Kulturnem domu in Kulturnem centru Bratuž Gorica se je poklonila upornim Tolmincem

V dne, ko smo se spominjali krute smrtne obsodbe enajstih vodilnih puntarjev velikega tolminskega upora, ki je bila izpeljana na Travniku in glavnem goriškem trgu 20., 21. in 23. aprila 1714, se je Goriška na poseben način poklonila njihovega spominu.

V sredo, 23. aprila, je bilo namreč v mestnem središču odprtje dveh razstav s skupnim naslovom *Nad Gorico po pravico*. Prvo - likovno razstavo ilustracij Rudolfa Skočirja, ki krasijo ponatis Pregljevega dela *Tolminci* - je v Kulturnem domu v Gorici odprl in z branjem imen enajstih voditeljev upora uvedel predsednik kulturnega hrama Igor Komel. Potem ko je pozdravil zbrane predstavnik oblasti, je podčrtal pomen sodelovanja dveh goriških kulturnih domov in Tolminskega muzeja, pa tudi navezo

s krajevno furlansko kulturno stvarnostjo, do katere je prišlo v zadnjih dveh letih. "Tolminski punt predstavlja eno izmed temeljnih poglavij goriške zgodovine, čeprav je bil dalj časa zamolčan", je dejal Komel. Tudi predsednica Kulturnega centra Lojze Bratuž Franka Žgavec je izrazila posebno zadovoljstvo s sadovi sodelovanja slovenskih kulturnih domov in skupno obeležitvijo tragičnega konca kmečkega punta pred 300 leti. Goriški župan Ettore Romoli je poudaril težke družbene razmere, v katerih so živeli ljudje v tistem času na Tolminskem in Goriškem, pa tudi krutost, s katero so oblastniki v času od 16. do 18. stoletja znali zadušiti slovenske in furlanske upore v naših krajih. "Minila so tri stoletja in ne trije dnevi, še vedno pa se lahko zamislimo o tem, kako so ljudje takrat

živeli in umirali". Župan občine Tolmin Uroš Brežan je dejal, da se je pred 300 leti dogajalo nekaj podobnega temu, kar se dogaja danes: "Tolminski punt ni bil v svojem bistvu nič drugega kot upor proti zlorabi oblasti. Take stvari se nam dogajajo tudi še danes". Upor tolminskih kmetov je lahko "eden tistih začetkov, ki jih nadaljujemo tudi danes v našem vsakdanjem delu in političnem življenju. To je boj za boljši in pravičnejši svet, ki ne bo nikoli dosežen. Je ideal, ki pa se mu moramo poskušati približevati". Punt je del identitete Tolmincev, 300-letnica je bila še ena priložnost, da so to samobitnost in upornost obudili. Taka spominjanja dogodkov so tudi "priložnost za nova sodelovanja in srečanja"; spletlo se je kar nekaj povezav med institucijami, ki bodo živela še naprej. "Živimo v Evropi, ki nima meja, ampak nove in skupne izzive. Zato verjamem, da bomo tudi na tem področju našli kakšno skupno idejo ali projekt, ki ga bomo v prihodnje lahko skupaj uresničili". Da je zelo pomembna poteza sodelovanje sorodnih ustanov sosednjih držav ob taki priložnosti, je poudarila tudi podpredsednica goriške pokrajinske uprave Mara Černic. "Gorica v tem trenutku prevzema svojo novo kulturno identiteto v širšem prostoru". Ta prostor bo ostal "obmejen, čeprav meje ni več, zaradi svoje lege in srečanja med narodi. Gorica ima posebno kulturno vlogo povezovanja in beleženja določenih zgodovinskih

V Kulturnem domu: pri mikrofону akad. slikar Rudi Skočir (foto dpd)

dogodkov, ki so izrednega pomena". Ko družbeni ali politični dogodek postane del kulture, literature ali glasbe, je vrednota, ki ga je sprožila, obče človeška. Sporočilo, ki izhaja iz tolminskega punta, je torej univerzalno: "Zato je prav, da se ga spominjamo in da poznamo to poglavje naše zgodovine". V tem smislu si mora Gorica nanovo zgraditi svojo vlogo. Direktorica Tolminskega muzeja Damjana Fortunat Černilogar je povedala, da so 300-letnici punta v muzeju namenili veliko pozornosti. Ilustracije akademskega slikarja Skočirja so nastale po naročilu za ponatis Tolmincev, nastajale so kar nekaj časa in bile prvič predstavljene marca lani v knjižnici Cirila Kosmača v Tolminu. Muzej jih je odkupil in so zdaj del njegove umetnostno-zgodovinske zbirke. "Z razstavo o Tolminski v času velikega punta, ki je na ogled v Centru Bratuž, pa smo nekako dali piko na 'i' vsemu praznovanju". Rudi Skočir je dejal, da sicer bolje obvlada čopič in barvice kot pa besede, bil pa je "zelo ponosen, da je lahko obeležil tolminski punt". Potrudil se je, da bi

približal tiste čase današnjim. Slikar, rojen v Kobaridu, pozna tamkajšnje ljudi, "koliko so lahko trmasti, uporni in včasih nediplomatski". Še isti večer je mrko bobnanje Patrica Quaggiata pred vhodom Kulturnega centra Lojze Bratuž pospremlilo številne obiskovalce v čas pred 300 leti, ko so zvoki podobnega soldaškega bobna morda odmevali tudi na trgu pod Goriškim gradom. Potem ko je v atrij stopilo pet odmaknjenih oseb v oblačilih iz 18. stoletja, je Franka Žgavec uradno odprla razstavo, ki jo je pripravil Tolminski muzej. Damjana Fortunat Černilogar je dejala, da so s to razstavo sklenili projekt obeležitve 300-letnice punta. Karla Kofol, avtorica izjemno lepo zasnovane in postavljene razstave, ki pripoveduje o življenju v času puntov, je povedala, da so se tokrat s Tolminskega spustili v Gorico bolj miroljubno; ko so namreč tolminski kmetje leta 1713 prišli sem iskat pravico in reševati svoje rojake, "so se jih Goričani presneto prestrašili". Viri govorijo o pet ali šest tisoč ljudeh, ki so prikorakali v mesto. Večina

ma so bili neoboroženi, saj so "večinoma prišli protestirat in ne se bojevati". Zahtevali so odpravo novih davkov in odstranitev osvraženega davkarja Jakoba Bandla. Ta je bil trn v peti tudi premožnejšim Goričanom. Najnovejši zgodovinski viri so pokazali, da so bili tolminski kmetje v marsičem povezani z Goričani, tudi s plemstvom. Izvedelo se je tudi, da sta bila dva voditelja upora usmrčena na trgu Cavour, kjer je bil sedež deželnih stanov. "Postopek kaznovanja se zdi danes posebno krut, v tistem času pa je bil povsem sprejemljiv", saj so se puntarji uprli samemu cesarju. Razstava, ki bo odprta do srede junija, prikazuje vsakdanje življenje podeželskega prebivalstva, plemstva in končno dejanje punta. Tak način pripovedi je dostopen čim širšemu občinstvu, od najmlajših do najstarejših. Igor Komel je dodal, da je skupni cilj slovenskih ustanov predstaviti našo zgodovino še posebej someščanom italijanske in furlanske narodnosti. "Nekaj smo premaknili", Tolminci postajajo del goriške zgodovine. Uroš Brežan je zbranim povedal, da so iz Tolmina radi prinesli v Gorico košček svoje zgodovine, na katero so zelo ponosni. "V časih, ki niso lahki, lahko upornost vzamemo kot pouk, nauk ali moto za spopadanje z izzivi, s katerimi se soočamo vsak dan".

V soboto, 3. maja, bo ob 17. uri v cerkvi sv. Ignacija v Gorici maša zadušnica za usmrčene voditelje tolminskega punta, ki jo bosta darovala goriški nadškof Redaelli in koprski škof Bizjak. Nastopili bodo združeni pevski zbori iz Tržaške, Goriške in Tolminske pod vodstvom maestra Marka Munih. / DD

(več fotografij na www.noviglas.eu)

Bogdan Boržič v Pilonovi galeriji

Do 18. maja je v Pilonovi galeriji v Ajdovščini na ogled izbor najnovejših slik Bogdana Boržiča, enega osrednjih slovenskih slikarjev in grafikov, ki je nepričakovano odšel v večnost 24. aprila 2014 v starosti 87 let. Umetnik je od l. 1980 živel in ustvarjal v Slovenji Gradcu. Njegova dela hranijo pomembne zbirke doma in v tujini. Boržič je l. 1950 diplomiral na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, kjer je podiplomski študij slikarstva opravil pri profesorju Gabrijelu Stupici. Na ljubljanski akademiji je poučeval v obdobju 1969-1985, vmes pa je l. 1979 kot profesor gostoval tudi na grafičnem oddelku Likovne akademije v Monsu v Belgiji. Več kot stokrat je samostojno razstavljal in sodeloval na mnogih razstavah grafike doma in v tujini; prejel je številne nagrade in priznanja (l. 1965 nagrado Prešernovega sklada, l. 2005 pa Prešernovo nagrado za življenjsko delo). Celotni grafični opus je daroval

Galeriji Božidarja Jakca v Kostanjevici na Krki, 66 slik pa je leta 2004 dal Koroški galeriji likovnih umetnosti v Slovenji Gradcu. Razstava njegovih najnovejših slikarskih del v prostorih galerije, ki jo je pripravila dr. Irene Mislej in pri kateri izvedbi je s svojega doma in ateljeja v Slovenji Gradcu sodeloval tudi umetnik sam, bo tako ostala v poklon velikemu slovenskemu slikarju in grafiku. Ob razstavi je izšel lep katalog. Ker je to zadnja razstava, ki jo je kot dolgoletna kustosinja in vodja galerije pripravila in postavila dr. Irene Mislej, je v razstavnem prostoru dodana skupina treh miz z (skoraj!) vsemi katalogi, zloženkami, plakati in drugimi publikacijami, ki jih je uredila, napisala ali le izdala v skoraj 18 letih službe. Urnik galerije: od torka do petka od 8. do 17. ure, ob nedeljah od 15. do 18. ure, zaprto ob ponedeljkih, sobotah in praznikih.

Solkan / Galerija Tir na Mostovni Alja Piry, Zastonj! (Sveža umetnost, 100%)

V Galeriji Tir je bilo 10. aprila 2014 odprtje razstave ljubljanske ustvarjalke Alje Piry z naslovom *Zastonj! Sveža umetnost 100%*, ki bo na ogled do sobote, 3. maja 2014.

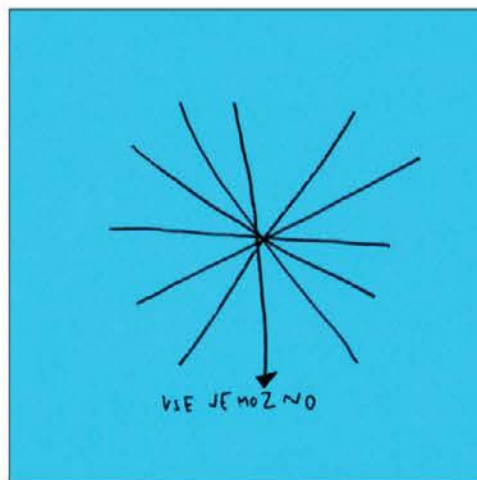
Alja Piry je vsestranska umetnica, ki se za svoje delo poslužuje različnih likovnih medijev, slike, risbe/besedila, instalacije, videa, knjige umetnika. O njenem ustvarjanju je Ida Hirsfelder zapisala, da skozi minimalno poseganje v prostor, pogosto uporabo besedil in igriv odnos do likovnega dela jasno prepoznavamo vpliv tradicije konceptualne umetnosti. V svojem opusu najpogosteje analizira vprašanja, s katerimi se kot posameznica sooča v sodobni družbi. Pri razvijanju idej večkrat izhaja iz enostavnih miselnih struktur, kot so

pregovor, igra, pesem ali zgodba, pri tem pa raziskuje vpliv družbenih odnosov na posameznika ter analizira raznovrstne bivanjske pojave. Njene stvaritve so pogosto igrive, ironične in lahkotne, njihovo sporočilo pa je vse prej kot banalno, saj posega na področje intimnega in zasebnega, tja, kjer smo po navadi najbolj ranljivi. Z enostavnimi, vendar pomenljivi in subtilnimi sporočili spodbuja sebe ter gledalca k premagovanju strahov, spopadanju s težavami, zavedanju svobodne misli in uresničevanju drobnih življenjskih radosti.

Alja Piry s svojimi deli neposredno nagovarja občinstvo, saj so najpogosteje izdelana za določen, specifičen prostor, ki ga v procesu razvijanja projekta spoznava in analizira. Pri svojih delih se aso-

ciativno veže na okolje, kraj, v katerem se nahaja. Kot zunanji opazovalec ga spoznava in si ga skuša približati. Ob doživljanju prostora se ji odpirajo vprašanja, ki jih nato prikaže skozi razstavljene več del, ki so vezana na Novo Gorico in njeno okolico. Razstava se tako začneja z njeno potjo z vlakom z Dunaja (kjer živi) po progi, ki pelje do Trsta in je bila zgrajena v času avstro-ogrske monarhije. Tako se idejno navezuje na bogato preteklost goriškega ozemlja, skozi izbor novih slikovnih zapisov pa se poigrava z usmerjanjem osebne perspektive. S fotografijami na novo sestavlja pogled na krajino, po kateri potuje, in tako išče nove, osebne asociacije na že znana mesta. V nadaljevanju vabi umetnica obiskovalce galerije, naj z besedami ali besednimi zvezami dopolnijo miselni zemljevid, ki naj bi opisoval naše kraje, saj si vsak izmed nas sam ustvarja pogled na okolje, v katerem živi.

Na tleh galerije je predstavljen abstrahiran kompas, naše notranje vodilo, ki nas usmerja skozi življenje, saj se v njem premikamo fizično - s svojim telesom se nahajamo v različnih prostorih in

Ena izmed treh nalepk, ki si jih obiskovalci lahko vzamejo na razstavi (avtor: Alja Piry)

okoljih - ter duhovno. Ti dve "poti" potekata vzporedno. Namesto smeri neba zato kompas kaže na različna početja in stanja duha. Na to se navezuje tudi video, ki ga je ustvarjalca posnela v sami ga-

leriji, kjer je ponovno v prvi vrsti krožno gibanje. Človekova pot skozi življenje namreč ni linearna. Pogosto se pred odločitvijo ustavimo in premlevamo, nato izberemo eno izmed poti in krenemo po njej.

V povezavi z razstavo, v smislu odkrivanja okolja, v katerem se umetnica nahaja, je potekala tudi delavnica z učenci OŠ Solkan. Skupina se je posvetila spoznavanju tako imenovane street art, umetno-

sti izdelovanja grafitov, načinu izražanja, ki je značilno za urbano okolje in skozi specifična ter na pol zakrita sporočila prispeva k individualnosti posameznega kraja.

Alja Piry (1982, Ljubljana) je leta 2007 diplomirala iz zgodovine umetnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani in leta 2010 iz slikarstva na Univerzi za uporabno umetnost na Dunaju. Del slikarskega študija je opravila na Šoli za umetnost v Utrechtu. Za sabo ima že več samostojnih in skupinskih razstav v Sloveniji ter tujini, med drugim se je predstavila v Pilonovi galeriji v Ajdovščini, v Galeriji P74 in Bežigradski galeriji 2 v Ljubljani. Sodelovala je pri različnih kulturno-socialnih projektih, kot so na primer raziskava in performans z Regino Picker z naslovom *Find yourself a job* iz leta 2012 ter estetska raziskava na tržnici Viktor-Adler Markt na Dunaju iz leta 2013. Leta 2011 je na bienalu mladih Evrope in Mediterana v Solunu predstavljala Slovenijo, leta 2012 je bila nominirana za nagrado OHO, v mesecu novembru leta 2013 pa je delala v rezidenčnem ateljeju Ministrstva za kulturo Republike Slovenije v Berlinu. Živi in dela na Dunaju ter v Ljubljani.

Katarina Brešan

S 3. strani

Černova poezija ...

In ravno usodi beneške zemlje in njenega človeka je bil posvečen drugi del večera, ki ga je obogatila klavirska spretnost profesorja na špertska Glasbeni matici, Davideja Tomasetiga. V pogovoru s predsednikom DSI Sergijem Pahorjem je Černo spregovoril o črnih straneh zgodovine Benečije, ko se je moral slovenski domačin dan za dnem boriti za to, da bi ohranil svojo jezikovno in kulturno dediščino. Italijanska država je represivno politiko izvajala od samega začetka, to je že pred 150 leti, vrh nasilja pa se je pokazal v času fašizma. Ta odnos je botroval zlasti

primerov nasilnih metod 'gladiatorjev', to je italijanskih skrajnežev, ki so imeli državno podporo. Položaj Slovencev se je izboljšal po odobritvi zaščitnega zakona, ki je botroval ustanovitvi dvojezične šole v Špetru. Težave, ki jih danes doživlja špertska šola, pa kažejo, da odpor pri nekaterih vplivnih krogih še ni prenehal: tragično je namreč dejstvo, da določeni politiki skušajo s smejnimi strokovnimi dognanji dokazati, da rezjanščina in tersko narečje nista slovenska dialektla. Kot je pravilno ugotavljal Sergij Pahor ob koncu večera, lahko Slovenci na srečnejših

Sergij Pahor, podpredsednik ZKB Adriano Kovačič in prof. Viljem Černo (foto IG)

intelektualnemu obubožanju Benečije, saj so njeni perspektivni sinovi bili prisiljeni zapustiti dom. Razmere se niso bog ve kaj spremenile po drugi svetovni vojni, ko je demokratična ureditev Italije s pavšalnim izgovorom o nevarnosti jugoslovanskega soseda "kaznovala otroke, ki so si upali govoriti slovensko" - je dejal Černo, ki je nanizal več

področjih manjšinske naseljenosti v FJK imamo Benečane za zgled: kljub naštetim težavam so se v zadnjih 150 letih vsekakor bojevitost držali prepričanja oziroma preprostega dejstva, da pripadajo slovenskemu narodu. Ta narodnostni program je zasledovalo veliko zaslužnih mož in čedermacev: nedvomno lahko uvrstimo v ta častni seznam tudi Viljema Černa.

Kratke

Vatikan in Slovenci med svetovnimi vojnami

Prihodnji ponedeljek, 5. maja, bo v Peterlinovi dvorani v ul. Donizetti 3 v Trstu ob 20.30 ponovno na vrsti zelo zanimiva zgodovinska tema: Vatikan in Slovenci v dobi med prvo in drugo svetovno vojno. Gost Društva slovenskih izobražencev in Knjižnice Dušana Černeta bo mlajši cerkveni zgodovinar p. dr. Igor Salmič iz Rima. To je 34 let star Ljubljčan, minorit, ki je leta 2006 končal Teološko fakulteto v Ljubljani, nato pa odšel na študij cerkvene zgodovine na papeško univerzo Gregoriano v Rimu. Leta 2007 je bil posvečen v duhovnika, januarja lani pa je na Gregoriano doktoriral z obsežno raziskavo o pogajanjih za konkordat med Sv. sedežem in Kraljevino Srbob, Hrvatob in Slovencev oz. Jugoslavijo v letih 1922-35 ter o političnih in diplomatskih zapletih v letih 1937-38, zaradi katerih konkordata niso ratificirali. Trenutno dela kot vzgojitelj in eden izmed vicerektorjev mednarodnega zavoda minoritov Seraphicum v Rimu. Med raziskavami v vatikanskih in drugih arhivih si je p. Salmič pridobil obsežno znanje o tem, kako je Sv. sedež gledal na jugoslovansko in slovensko politiko, na slovenske škofe, Slovensko ljudsko stranko in njenega voditelja, duhovnika Antona Korošca, a tudi na slovensko manjšino v Italiji in prizadevanja, da bi njene pravice zaščitili v samem konkordatu.

Pojasnilo SSO o zasedanju Skupščine SSG

Menimo, da je glede na poročanje o zasedanju Skupščine Slovenskega stalnega gledališča, ki smo ga brali na Primorskem dnevniku 16.4.2014, treba dodati nekaj informacij. Iz poročila namreč ni razvidno, da se zastopniki SSO tega zasedanja niso udeležili, saj je SSO do nadaljnjega zamrznil svoje sodelovanje v SSG, potem ko je ob volitvah za nov Upravni svet SSG prišlo do hude kršitve ter nespoštovanja jasnih statutarnih pravil (člen 19). Prav tako v članku ni omenjeno dejstvo, da je uravnoteženi obračun za leto 2013 sad dela prejšnjega upravnega sveta. V preteklih dneh je izvršni odbor SSO poglobljeno razpravljalo o stanju v Slovenskem stalnem gledališču. Pri tem je izrazil svojo zaskrbljenost glede prihodnosti in dobrega delovanja naše osrednje poklicne ustanove. V zvezi s tem SSO upa, da ostaja finančna slika gledališča jasna. Skrb vzbujata tudi dejstva, da je naše gledališče vse bolj oddaljeno od naših ljudi. Glede na finančni vložek naše celotne skupnosti, v obstoju in delovanje našega gledališča so podatki o maloštevilnih abonentinah zelo skrb vzbujajoči. SSO ostaja namreč trdno prepričan, da je gledališče skupna ustanova naše pluralne narodne skupnosti, katere delovanje mora temeljiti na nesporni umetniški ravni, ob spoštovanju pravil, predvsem pa v resnični skrbi za rast in razvoj naše celotne skupnosti. / Predsednik SSO, dr. Drago Štoka

SLOVENSKO PANEVROPSKO GIBANJE Narodne manjšine in evro-sredozemske regije

EU naj se pri pravicah manjšin zgleduje po Avstro-Ogrski!

Čeprav bomo prebivalci EU v kratkem poklicani na volišča za obnovo evropskega parlamenta, se temu dogodku približujemo pravzaprav ravnodušno. Tak hladen odnos je namreč posledica pomanjkljivosti evropskih institucij, ki z veliko težavo vzpostavljajo neposrednejši odnos do svojih državljanov. Dogaja se namreč, da se je EU v preteklosti kazala prej mačeha kot mati (to je občutiti večkrat tudi danes), saj je s svojimi običajnimi odurnimi tehnokratskimi metodami vsiljevala načela, ki jih je preprost človek težko dojemal. Prav zato se v tokratnih volilnih dinamikah še bolj kot navadno krčevito borijo t. i. protievropska politično-ideološka gibanja, ki imajo zaradi premajhne dialogne sposobnosti bruseljskih veljakov dobre možnosti za uspeh.

Srečanje, ki je bilo v petek, 25., in v soboto, 26. aprila 2014, v organizaciji Slovenskega panevropskega gibanja in ob sodelovanju s Kulturno ustanovo Josip Pangerc, v prostorih tržaške trgovinske zbornice, je težilo k zmanjševanju razdalje med pojmom evropskega združevanja in državljanji stare celine. Šlo je dejansko za lobiranje (ta izraz v tem primeru ni nosilec negativnega pomena) v prid EU, in to prav v času priprav na evropske volitve. V sklopu projekta Evropski državljani za evropsko zunanjo politiko so prireditelji zasnovali dvodnevno mednarodno konferenco v Trstu o temi Narodnih manjšin in evro-sredozemske regije.

Kot je med drugim poudaril tudi Marco Manin, predstavnik domačega društva Josip Pangerc, ki se zavzema za ovrednotenje krajevne srednjeevropske dediščine, prireditelji simpozija niso tržaške lokacije izbrali slučajno. Trst namreč še vedno predstavlja geografsko in najbrž tudi duhovno središče ravno srednjeevropskega spomina, kar so predavatelji med drugim jasno poudarili. In to že v petek, ko so se zvrstili uradni pozdravi predstavnikov krajevnih ustanov. Govorniki so izhajali iz teme konference, se pravi etničnih manjšin, in se navezovali na preteklo dediščino avstro-ogrškega cesarstva in sedanje EU: tovrstne skupine so namreč ključnega pomena pri analizi dinamiki obeh državnih oziroma naddržavnih tvorb. To je še posebno očitno v Trstu. Po mnenju generalnega tajnika tržaškega konzularnega zbora Adriana Martinollija D'Arcyja se žal Tržičani te svoje specifičnosti pre malo zavedamo. Korake v smer intelektualnega povezovanja s sosednjimi državami (v vidiku srednjeevropske dediščine) je v imenu tržaške univerze obnovila prof. Maria Cristina Benussi. Škofov vikar za kulturo Ettore Malnatti pa je podčrtal enakovredno vlogo, ki jo slovenski verniki imajo v tržaški Cerki. Msgr. Malnatti je prisotnim obnovil stališča, ki jih je do manjšinskega vprašanja povzel nekdanji papež Janez XXIII. v svoji encikliki Pacem in terris. Dejanski Cerkev ne ločuje med manjšinci in večinci, saj "smo vsi Božji otroci", je de-

jal. Da so manjšine tudi politični problem, je spomnil podpredsednik pokrajinske uprave Igor Dolenc, še zlasti pa slavnostni govornik Boris Pahor, ki je obno-

gotovljenih enakih pravic kot osrednje etnične komponente državnega tkiva (npr. v zvezi s prevzemom političnih poslov oziroma državnih služb). Prav je

ku Martin Breclj. Govorniki so poudarili načeloma tvorno sodelovanje med medijskimi akterji na obmejnem pasu, bolj težavno pa je včasih sodelovanje s krajevnimi večinskimi informativnimi dejavniki: jezikovna diskriminanta ni pri tem izgovor, saj se vsaj na radijsko-televizijskem nivoju s kolegi italijanske manjšine v Sloveniji snujejo zanimivi načrti. Drugi sklop sobotne konference je bil namenjen manjšinam v vidiku zunanje politike. Posebno pričevanje je posredoval Miha Kampuš iz Koroške. Kot predsednik platforme Unser Land je spregovoril o načrtu, ki ima kot cilj približati slovensko manjšino avstrijski večini. Sredstvo, ki se ga poslužuje, je kultura, točneje zborovsko petje, s katerim nagovarja obe etnični komponenti avstrijske regije. S posebnimi pobudami je tako prodl zlasti v koroški medijski prostor, kar je po njegovem mnenju ključnega pomena: noben greh ni po njegovem mnenju to, da se slovenska manjšina v tem postopku odpiranja avstrijskim sodržavljanom izraža v nemščini. To je namreč zgolj marketinška poteza, ki pa je vsi Slovenci na Koroškem niso pozitivno sprejeli. Posebno je bilo pričevanje predsednika madžarskega Rdečega križa Georga von Habsburga: njegov oče je bil Oton Habsburški, zadnji prestolonaslednik v avstro-ogrskem cesarstvu, ki je bil kot politik dejaven v evropskem parlamentu in v sklopu panevropskega gibanja. Istih načel se drži tudi sin Georg, ki se s svojim političnim delom zavzema za ovrednotenje in zaščito evropskih manjšin. Za zgled mu je dejansko avstro-ogrsko cesarstvo, v katerem je bilo ničkoliko narodnih skupin in veroizpovedi. Zgovoren je podatek, po katerem je bila tedanja državna himna prevedena v 12 jezikov. Sklepni del konference pa je obravnaval pravice manjšin v praksi. Stane Baluh z Urada za narodne manjšine RS in Bahrija Sejfić z Urada za Slovekovke pravice in pravice manjšinskih narodnosti Hrvaške sta analizirala položaj etničnih skupin na lastnem ozemlju. Moderator tega dela konference je

Foto IG

vil poslanstvo nekdanje revije Zaliv v sklopu snovanja vezi z ostalimi manjšinami po Evropi, zlasti pa je posvaril pred dejstvom, da je za etnične skupnosti dandanes

sicer, da ohranijo 'graditelji' države svojo normativno specifičnost, ustavo pa bi morali spremeniti v smer večje participacije ostalih etničnih skupin, kar de-

Kratka zgodovina panevropske ideje

Panevropa je najstarejša organizacija, ki poziva k združitvi evropskih držav. Panevropska ideja se je izoblikovala leta 1922, ko je Richard Coudenhove Kalergi (avstrijski politik, diplomat in filozof) napisal panevropski manifest, v katerem je pozval vse evropske države k miroljubnim medsebojnim odnosom in k začetku združevanja. Zamisel o združenju Evrope (panevropska ideja) se je tako rodila kot odgovor na prvo svetovno vojno ob ugotovitvi, da je ta s svojim materialnim in duhovnim razdejanjem pripeljala Evropo na rob propada, in ob spoznanju, da je ta vojna posledica nacionalnega egoizma, ki bo nujno pripeljal do novih katastrof svetovnih razsežnosti. Na veliko žalost so se napovedi o novi (drugi) svetovni vojni uresničile. Kalergi je sprevidel, da Evropa v novem svetovnem političnem redu ne bo mogla preživeti, če bo še naprej razdeljena na posamezne države. Združevanje v eno evropsko entiteto je videl kot nujnost, če želi Evropa ostati še naprej ena najpomembnejših svetovnih regij. Njegovo ključno panevropsko vprašanje se je glasilo, ali lahko Evropa v svoji politični in gospodarski razcepljenosti ohrani svoj mir in svojo samostojnost nasproti vzpenjajočim se izvenevropskim svetovnim silam ali pa je prisiljena, da se za rešitev svoje eksistence organizira v zvezo držav. Kalergijeva ideja je dobila prve realpolitične aplikacije po koncu druge svetovne vojne.

globalizem morda enako nevaren, kot je bil svojčas fašizem. Kot je pravilno ugotavljal Laris Gaiser, predsednik Slovenskega panevropskega gibanja, se je tematika tržaške konference vsebinsko močno navezala na zgodovinski dogodek, ki je natanko pred sto leti preobličil zgodovino sveta. Povod za prvo svetovno vojno se je takrat navezoval na težko obvladljivo dinamiko Balkanskega polotoka: stoletje potem se dogajanja v osrčju Balkana, v Bosni in Hercegovini, še naprej umikajo do končnim razpletom, saj se danes krhko družbeno ravnotežje usodno veže na odnose med manjšinami, ki živijo v državi. Kot je na sobotnem delu konference pojasnil visoki predstavnik EU za BiH in predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev, avstrijski diplomat slovenske narodnosti Valentin Inzko, je v državi poleg bosanske, hrvaške in srbske skupnosti prisoten še lok 17 drugih etničnih manjšin: te nimajo za-

jansko pomeni podpirati sodobno evropsko državljanstvo. Konferenca je namenila pozornost tudi slovenskim manjšinskim medijem v Italiji, delokrog in poslanstvo katerih so občinstvu posredovali odgovorni ured-

Foto IG

nik informativnih programov v slovenskem jeziku deželnega sedeža RAI Ivo Jevnikar, odgovorna urednica slovenskega programskega oddelka Martina Repinc in časnikar pri Primorskem dnevn-

bil predstavnik društva Edinost Samo Pahor, ki je v uvodnem posegu ostro ocenil sposobnost italijanske države pri udeležanju manjšinskih pravic.

SZSO-TS Dvojni dogodek

Poenotenje zunanje podobe organizacije

Pretekli konec tedna je predstavljala tržaško pokrajino Slovenske zamejske skavtske organizacije skorajda bi rekli zgodovinski trenutek, saj se ureničile sanje in želje mnogih, ki so že desetletja razglabljali in iskali možne poti pri poenotenju zunanje podobe organizacije. Oba skavtska stega, ki delujeta v SZSO-TS (Kraški steg in steg Trst), sta v soboto, 26. aprila, izvedla obreda zamenjave rut, v nedeljo pa sta se oba združila, da bi na pokrajinski ravni sprejela v svojo sredino novince, ki so se letos približali skavtskemu delovanju in postali del različnih skavtskih enot.

Pa pojdimo po vrsti: tako kot je v svojem nagovoru poudarila pokrajinska načelnica SZSO-TS Športna lisica (Elena Bogatec), je Slovenska zamejska skavtska organizacija nastala kot enotna organizacija v sedemdesetih letih po združitvi prej obstoječih dveh (in še prej štirih) skavtskih orga-

nizacij. V začetku novega tisočletja je bil sprejet nov statut, ki je predstavljala zelo pomem-

no. Voditelji SZSO so soglasno prišli do sklepa, da bodo vsi trije stegi prevzeli Baden Powellov sistem rut, po katerem vsi pripadniki iste teritorialne enote (torej stega) nosijo isto ruto, ki jo prejmejo ob izvidniški oz. volčji obljudi. Člani tržaških stegov so tako v soboto, 26. aprila, pripravili dva ločena obreda. Kraški steg se je

Kraški steg na kontovelski gmajni

ben korak na poti poenotenega delovanja. Ta pot se v teh letih še nadaljuje, saj je letošnji deželni občni zbor v mesecu januarju dokončno določil enoten sistem rut za celotno organizacijo. Po prejšnjem sistemu so namreč goriški bratje in sestre nosili ruto, ki so jo prejeli ob izvidniški obljudi, tržaški pa so ruto zamenjali ob prestopu v višjo starostno ve-

Steg Trst pred cerkvico na Pečah

polnoštevilno (bilo jih je kakih 110) zbral na kontovelski gmajni in ob prisotnosti stegovodij Športne lisice (Elene Bogatec) in Vztrajnega bobra (Mitje Ozbiča) izvedel obred obljud, med katerim so vsi člani stega prejeli nove rute, ki jih je še prej blagoslovil tržaški cerkveni asistent Tone Bedenčič. Steg Trst pa je svoj obred izvedel pri cerkvici na Pečah. Člani stega (bilo jih je 70) so se najprej zbrali pred boljansko cerkvijo, kjer je g. Jože Špeh blagoslovil nove rute, nato so se po skavtski navadi odpravili na pot do cerkvice, kjer so ob podelitvi nove rute imeli molitveno uro, ki so jo vodili vsi voditelji stega in med katero je vsak dobil v dar tudi školjko, ki je postala simbol

naveze med skavti in Bogom in spomin na skavtsko obljubo, ki traja celo življenje. Stegovodja Refleksivni gams (Luka Kocjančič) je tako podelil rute vsem odgovornim voditeljem enot, ki so nato položili rute okoli vratu svojih varovancev. Voditelji in klanovci stega so se nato še odločili, da bodo noč do jurjevanja prespali v sotorih na gmajni pri Vejni in skupaj navdušeno načrtovali prihodnost stega.

Z novimi rutami na sebi so se nato vsi člani SZSO-TS zbrali v nedeljo, 27. aprila, zjutraj na Vejni, da bi v svojo sredino sprejeli še novince. Teh je bilo letos 45, 23 v veji volčičev in volkuljic, 22 v veji izvidnikov in vodnic.

Mašo je na travniku daroval g. Tone Bedenčič, ki je ponovno spomnil na pomen in simbol skavtske obljube. Njegove besede je nato povzela tudi načelnica Športna lisica, ki se je obrnila najprej na volčiče in volkuljice in obnovila njihovo zgodbo v džungli, nato na izvidnike in vodnice

ter na pomen skavtskih zakonov in nazadnje še na roverje in popotnice, katerim je zaželela, da bi pogumno sprejemali izzive skavtskega stila življenja. Obred sta sledila še dva krajša trenutka, med katerima so novo skavtsko ruto sprejeli še nekateri izdani skavti, ki so pred leti že opravili skavtsko obljubo, tokrat pa so jo obnovili z novo ruto okoli vratu. Dan se je žal prehitro končal, ker je tržaške skavte preganjal dež; ti so se po kosilu razšli, a v srcu jim še vedno zvenijo besede: "Pri svoji časti obljubljam, da bom z Božjo pomočjo vestno služil/a Bogu in domovini, pomagal/a svojemu bližnjemu in izpolnjeval/a skavtske zakone".

JC

Obvestila

V župnijski dvorani v Nabrežini je tudi letos na ogled tradicionalna velikonočna razstava pirhov z vsega sveta do 4. maja 2014. Urnik: ob sobotah in praznikih od 16. do 19. ure.

Društvo slovenskih izobražencev in Knjižnica Dušana Černeteta vabita v ponedeljek, 5. maja, v Peterlinovo dvorano v ul. Donizetti 3 v Trstu, kjer bo vicerektor zavoda Seraphicum v Rimu, mlajši zgodovinar p. dr. Igor Salmič predaval o temi Vatikan in Slovenci v dobi med prvo in drugo svetovno vojno. Začetek ob 20.30.

Področni svet slovenskih vernikov iz Trsta – Milj in Vincencijeva konferenca s sodelovanjem slovenskega

občestva od Sv. Vincencija vabita na obisk gostov doma za starejše ITIS, ul. Pascoli 31, v velikonočnem duhu: v sredo, 7.5. 2014: ob 16.10 molitev rožnega venca, nato sv. maša, ki jo bo daroval ljubljanski nadškof Alojž Uran, s podelitvijo zakramenta maziljenja.

Klub prijateljstva – Vincencijeva konferenca vabita na celodnevni izlet z avtobusom v Soško dolino z ogledom Kobarida (muzej I. svetovne vojne) in Tolmina v sredo, 14.5.2014; informacije in vpisovanje tel. 040 225468 / 347 1444057 (Vera).

Darovi

Faran Novega svetega Antona daruje 50 evrov Slovenski Vincencijevi konferenci v Trstu za potrebne družine.

DSI Msgr. Renato Podbersič o Veliki noči Križ je pot do cilja

"Križ teži k temu, da bi prevzel vlogo Velike noči, a kristjani ne smemo pristati na logiko, da je križ cilj. Križ je pot do cilja. Kristjani smo utopisti, na življenje moramo gledati z upanja polnimi očmi". Tako je na zadnjem srečanju Društva slovenskih izobražencev pred Veliko nočjo oziroma v duhovnem razmišljanju povedal Renato Podbersič, duhovnik, ki deluje v sovojenjski župniji na Goriškem. Srečanje je naslovljeno Revolucionarnost

Velike noči in podal svoj pogled na največji krščanski praznik. Velika noč je praznik vseh praznikov. Zadnja večerja z apostoli je judovski veliki noči dala njen dokončni smisel, saj obhajamo pasho v eharistiji. Tako vsakič obhajamo prehod iz življenja v smrt in iz smrti v večno življenje k Očetu. Večkrat se vernikom očita svetobežnost, to je, da bežijo iz tega sveta v večnost. Dejstvo je, da je življenje tako kompleksna zadeva, da ga ne moremo opredeliti dokončno. Tako je maša spomin na umiranje grehov za večno življenje in razglašanje čudovitih del. Praznovanje ni spomin na nekaj, a to podoživljamo in nam prinaša novo spodbudo. Podbersič je uvodoma razložil, da Velika noč izhaja iz hebrejske besede "pasha", ki pomeni prehod. Pri Izraelcih je judovska velika noč pomenila prehod iz sužnosti v svobodo, medtem ko gre pri krščanstvu za izrazito duhovno praznovanje, to je prehod človeka iz greha v osebno svobodo. To imenujemo tudi "vstajenje mesa", gre za vstajenje naših teles ob sodnem dnevu, z razliko od reinkarnacije, ki je danes zelo popularna in pomeni ponovno rojstvo. Reinkarnacija zveni zelo blago, saj je bila v evropski prostor prinesena po drugi svetovni vojni iz budističnega nauka. V tem primeru se duša po smrti spet utelesi v drugih živalskih

ali človeških telesih. Reinkarnacija prinaša sporočilo, da imamo možnost popraviti svoje početje iz tega življenja v drugem ali desetem življenju. V krščanskem pojmovanju pa človek živi kot drevo, ki požene iz korenin, zacveti in ima

Foto DDP

Noč poezije v tržaški kavarni San Marco Splet pesmi petnajstih avtorjev

Noč poezije so prireditelji poimenovali večer, na katerem nas je 15, ki v našem prostoru pišemo poezijo, bralo svoje pesmi. V sredo, 23.

visintin. Prepletanje raznovrstne poezije je bil lep dogodek, ki je bil medijsko dobro pokrit, a žal je bila prisotnost občinstva izjemno majhna,

aprila, je bil ob 20. uri v kavarni San Marco literarni večer, ki so ga priredili organizatorji založb Mladika in Založništva tržaškega tiska (Nadia Roncelli, ki je večer tudi lepo povezovala, Martina Kafol, Ace mermolja in Marij Maver), in to na mednarodni dan knjige ter v nizu prireditvev, ki so potekale po vsej Sloveniji pod naslovom Noč knjige. Napovedano je bilo, da se bo večera udeležilo 17 pesnikov - iz Trsta, Gorice, Ljubljane in z Videmskega, bralo nas je pa 15, ker sta zaradi zdravstvenih razlogov svoj nastop odpovedala Irena Žerjal in Aleksij Pregarc. Pesmi smo brali v izvirniku ali v prevodu, tako smo slišali slovensko, beneško, rezjansko, italijansko, furlansko in špansko pesniško besedo.

Brali smo: Majda Artač, Antonella Bukovaz, Marij Čuk, Ace Mermolja, Miroslav Košuta, Marko Kravos, Zlatka Obed, Miha Obič, Silvana Paletti, Jurij Paljk, Janez Povše, Claudia Salamant, Maja Gal Štromar, Andreina Trusgnach, Liliana

kar kaže tudi na to, da so danes pesniška branja dogodki, ki se jih udeležuje vedno manj ljudi. To je seveda škoda, predvsem zato, ker kaže, kako lahko in neobvezujoče je protestirati ob zaprtju Tržaške knjigarne in zahtevati ter doseči odprtje novega kulturnega središča v mestu, v katerem bo našla svoje mesto tudi slovenska knjigarne, a prav odsotnost ljudi na lepi pesniški prireditvi je dokaz več, da se ljudje ne znamo več zbirati v današnjih časih. Veliko lažje je namreč zbrati 1300 in več članov v neki skupini na omrežju Facebook, kot pa priti poslušat besedne ustvarjalce v središče mesta, saj je prestižna kavarna San Marco v Trstu le osrednja mestna kulturna točka in zato ni daleč od resnice ugotovitev enega izmed pesnikov, ki je prišel od daleč v Trst, ko je dejal, da gre pravzaprav za neke vrste zgodovinski dogodek, toliko pesnikov se nas namreč že dolgo ni zbralo.

JUP

Svečanost v tržaški Rižarni

Velika množica ljudi, ki so jim vrednote antifašizma pri srcu, je 25. aprila, ob Dnevu osvoboditve, prisostvovala osrednji svečanosti v tržaški Rižarni. Prisotni so bili predstavniki slovenskih krovnih organizacij SSO in SKGZ in političnih strank (SSK), javnih in vojaških oblasti, med drugimi tudi tržaška prefektinja Francesca Adelaide Garufi, poslanka Tamara Blažina, predsednik deželnega sveta FJK Franco Iacop, podpredsednik deželnega sveta Igor Gabrovec, deželni odbornik Francesco Peroni, predsednica tržaške pokrajine Maria Teresa Bassa Poropat, predsednik tržaškega pokrajinskega sveta Maurizio Vidali. Množico so sestavljali tudi predstavniki združenj nekdanjih deportirancev in borbenskih organizacij. S svojo prisotnostjo so pomen Dneva osvoboditve potrdili tudi predstavniki različnih veroizpovedi, ki so pred koncem svečanosti izrekli vsak svojo molitev. Prisotnim je svoje pričevanje prinesel tržaški višješolec, ki se je z vlakom spomina udeležil spominskega potovanja v Auschwitz, o nespodbudnih gospodarskih podatkih, ki negativno učinkujejo na

število brezposelnih, so spregovorili predstavniki sindikalnih združenj. Na podlagi te kočljive tematike je izhajal govornik v slovenskem jeziku, repentabrski župan Marko Pisani, ki je spregovoril po tržaškem županu Cosoliniju. Pisani je poudaril, da je prav v obdobju gospodarske krize potrebno še posebej čuvati vrednote antifašizma: prav danes tvegamo namreč, da etični nivo družbe zdrkne na raven nestrpnosti in sovraštva. Po svečanosti je bil na sporedu tudi koncert Tržaškega partizanskega pevskega zbora Pinko Tomažič.

KD SLAVEC SOLKAN Premiera: Čakalnica

V življenju vsakdo vselej nekaj čaka ...

Da je dejavnost Gledališke skupine "Face" Kulturnega društva Slavec iz Solkana - ustanovljena je bila l. 2007 skupaj z lutkovno skupino 1000 in 1 Solkan, le-ta je žal kaj kmalu zapustila odrske deske zaradi službenih obveznosti članov - zelo živahna, se je spet izkazalo iz njene najnoveše uprizoritve, ki je premierno zaživela na odru Gimnazije Nova Gorica v ponedeljek, 7., in v torek, 8. marca 2014. Po dveh uspešno uprizorjenih pravljicnih igrah za otroke, Grimmovi *Palček* v režiji dramskega igralca, člana SNG Nova Gorica, Petra Harla, in pravljici zgodbi *Darinke Kozinc Zajčka dva* pod režijskim vodstvom Dominike Prijatelj, ki sta razveselili hvaležno otroško občinstvo, so svojo pozornost spet preusmerili na odraslo publiko. Tako je nastala predstava *Čakalnica*, nekakšna nadaljevanje predstave Eurofax 3000 iz l. 2011. Po sugestijah samih igralcev skupine "Face" jo je spretno in z duhovitostjo namočenim peresom sestavil gledališki igralec Milan Vodopivec, član SNG Nova Gorica, ki je z igralci že ustvaril *Eurofax 3000*. Tudi tokrat je v svoje mentorsko delo vložil kar nekaj vztrajnosti, potrpežljivosti in strokovnega znanja, ki ga je posredoval nastopajočim, da so se po lastnih močeh spet prikupno in zabavno s pogledali z gledališko ustvarjalnostjo, kateri navdušeno namenijo svoj prosti čas sebi in gledalcem v veselje in zadovolženje. S tem delovanjem nedvomno poživljajo kulturno življenje v Solkanu in okolici. Kot pravi Vodopivec v lični zgbanki,

ki je izšla ob premieri, je *Čakalnica* nadaljevanje oz. nadgradnja *Eurofaxa 3000*, saj v njej najdemo iste like, pa še kakšnega drugega protagonista, ki se po petih letih po naključju srečajo v čakalnici "šlogarice" Esmeralde, ki je obenem čakalnica zobozdravniške ambulante, iz katere je slišati kar predirjljive krike. Iz nje

kulturno društvo slavec solkan - gledališka skupina »FACE«

scenarij in režija milan vodopivec
komedija ČAKALNICA

čakalnici se on mudi samo zaradi tega, da bi jasnovidki Esmeraldi prodal sveža jajca, ki morajo biti čim bolj na hladnem - poigravanje s to besedo in namigovanja so v dialogih več kot očitna! - Esmeraldo je v vsem sijaju poznavanja prihodnosti in usode upodobila Gabrijela Golob. Prvo Esmeraldino stranko Hijacinto, ki tudi sama hrepeni po ljubzenskem razmerju in kar brez prevelikega ovinkarjenja sprejme enomesečno poizkusno "ljubezensko" ponudbo gozdarja Maska, je odigrala Lidija Vončina. Lavanda - seveda oblečena v obleko blede vijoličaste barve! -, Esmeraldina frfotava asistentka, je bila Lidija Bensa. Ponosno predstavnicico najstarejše "obrta" na zemlji, Dorotejo, ki si ne more privoščiti dolgega čakanja v čakalnici, je orisala Darinka Marinič. Marjan Brumat je bil Janez, Mafaldin mož s potovalne agencije Nihče drug ne pojde z mano; spremljala ga je njegova mlada ruska oz. ukrajinska "sodelavka" Katjuša. Kot energično žensko

jo je odigrala Mojca Zorž, ki bi bila še bolj prepričljiva, ko bi bolj dosledno po rusko obarvala svojo govornico. Vsekakor so se vsi igralci potrudili, da bi čim boljše osvetlili svoj lik in tudi s kostumom, izbranim s ščepcem hudo mušne ironije, označili njegovo značaj, življenjski stil in življenjske izbire. Komedijsko obarvana predstava, začinjena z narečnimi otenki, je prijetna in "resnična", saj se iz nje izrisuje vsakdanjik nas preprostih ljudi, ki venomer nekaj pričakujemo in na skrito upamo, da bo čakanje vendarle poplačano in se bo v našem življenju prej ali slej kaj spremenilo in da bomo našli "sveteljši prostor pod soncem".

Iva Koršič

Srečanje slovenskih raziskovalnih ustanov v Beneški Sloveniji

To območje je vredno posebne pozornosti

Na pobudo Slovenskega raziskovalnega inštituta (SLORI) in Inštituta za slovensko izseljenstvo in migracije na ZRC SAZU v Ljubljani je v petek, 11. aprila, v prostorih društva Ivan Trinko v Čedadu potekalo srečanje raziskovalcev iz slovenskih raziskovalnih ustanov,

študijske knjižnice (NŠK), krajevno skupnost pa sta zastopala Inštitut za slovensko kulturo in Zveza slovenskih izseljencev iz Furlanije Julijske krajine. Med udeleženci je bil tudi direktor Znanstvenoraziskovalnega središča SAZU Oto Luthar.

Jutranje delovno srečanje je bilo

ki si prizadevajo za ovrednotenje Beneške Slovenije in njenega prostora. Srečanja so se poleg predstavnikov dveh pobudnih ustanov udeležili tudi predstavniki Inštituta za narodopisje ZRC SAZU, Inštituta za narodnostna vprašanja (INV) in Narodne in

namenjeno oblikovanju tematskih okvirov in usklajevanju idej za prihodnje mednarodne projektne razpise, izhajajoč iz zgodovinskih in sodobnih vprašanj, ki jih ponuja beneškoslavska stvarnost. Kratak oris teh vprašanj in nekaterih izhodišč za razisko-

valno delo sta najprej podala pobudnika srečanja Aleksej Kalc in Devan Jagodic. Sledili so posegi ostalih udeležencev in razprava o možnih vsebinskih usmeritvah ter strateških pristopih povezovanja v projektno-raziskovalne namene. Beneška Slovenija nastopa pri tem kot območje, vredno posebne pozornosti zaradi svojih družbenih in kulturnih posebnosti, jasno pa je, da lahko razmišljanja in predlogi zajamejo širša čezmejna območja in problematike. Prisotni na sestanku so si bili vsekakor edini, da ponuja ta prostor veliko možnosti za raziskovalno delo in njegovo aplikacijo, in to zlasti na ravneh, ki grejo od varovanja kulturne dediščine vse do spodbujanja oblik kulturnega turizma.

Prijetno delovno vzdušje sta zaočkala skupno kosilo in obisk multimedijskega muzeja SMO v Špetru, ki se ponuja kot izredno sodobna interpretacija muzealne dela in ovrednotenja kulturne dediščine.

MARIJINE BOŽJE POTI PRI NAS (47)

Mariza Perat

Gospa Sveta na Koroškem

Prvi znani karantanski knez je bil Valuk, ki je vladal v začetku 7. stol. Kljub državi, ki so jo Karantanci ustanovili, pa so Obri nadaljevali svoje napade. Knez Valuk je zato sklenil, da se pridruži severnim Slovanom, kjer je vladal knez Samo, in se skupno z njimi bori proti Obrom. Samo je tako leta 623 zbral vse Slovanke, ki so bivali na Češkem, Moravskem, v Posavju in ob Jadranskem morju. Skupaj so nato šli nad Obre in jih premagali. Samo je nato v svoji državi vladal Slovanom kot njihov kralj do svoje smrti leta 658. Po njegovi smrti pa je država razpadla, ker med narodi, ki so jo sestavljali, ni bilo več enotnosti. Karantanija je še naprej obstajala kot samostojna državna skupnost. V tem času so se Karantanci večkrat zapletli v boje z Langobardi in Furlani. Leta 720 so se borili proti Furlanom v kraju Lavariano blizu Vidma. Boji pa niso prinesli odločitve, zato je furlanski grof Pemon kar na bojišču s Karantanci sklenil mir. Odslej med njimi ni bilo več večjih sporov. Za Karantance so se spet začeli hudi časi sredi 8. stol., ko so v državo znova pričeli vdirati Obri. Karantanski knez Borut je leta 743 zaprosil Bavarce za pomoč. Ti so mu pomohli tudi nudili, toda knez je zato moral priznati njihovo nadoblast. Kot poročstvo tega priznanja je Bavarcem izročil svojega sina Gorazda in nečaka Hotimirja. Borut je tudi želel, da bi oba kneza poučevali v krščanski veri. Solnograški škof Virgil je zato oba poslal v znameniti samostan sv. Odršenika na otok Awa na Kiemsko jezero, kjer je bila slovita šola. Njun vzgojitelj je bil Modest, poznejši karantanski škof. S tem se v karantanski in sploh slovenski zgo-

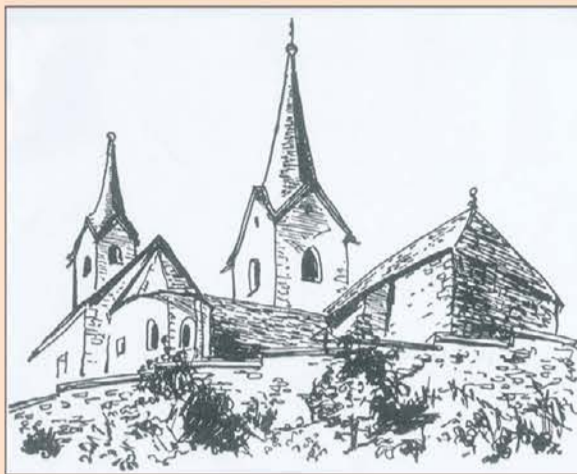
dovini pričanja novo, pomembno poglavje, pokristjanjevanje Slovencev.

Po smrti kneza Boruta je namreč kot novi in prvi krščanski knez Karantanije zavladal njegov sin Gorazd. Čeprav je v rodbini vladarska oblast bila dedna in je torej prehajala od očeta na sina, je pri imenovanju novega kneza oziroma vojvode še vedno odločalo ljudstvo.

Neimenovan bavarski zgodovinar v zvezi s tem poroča:

"Po smrti Borutovi so Bavarci Gorazda, ki je bil že kristjan postal, na prošnjo Slovencev poslali nazaj in oni so ga napravili za vojvoda".

Zelo verjetno je bil Gorazd ustoličen na knežjem kamnu ob Krnskem jezeru. O tem, kako je ustoličenje potekalo, zgodovinarji med drugim pripovedujejo: "Severno od Celovca se razprostira ozka ravnina, Gospo-

Krnski grad

svetsko polje. Na zahodni strani te ravnine, ob vznožju Šenturske gore, pa stoji vas Krnski grad, kjer se še poznajo sledovi starodavnega gradu koroških vojvod. V bližini tega gradu je cerkev sv. Petra. Za njo je stal nekaj na pol v zemlji zgornji del rimskega stebra, ki so ga imenovali knežji stolec ali knežji kamen (danes je v deželnem muzeju v Celovcu). Tisti dan, ko bi vojvoda moral biti umeščen, je sedel na ta kamen svobodni kmet. Njega pa so obdajale neštivilne množice ljudstva, pričakujoč novega vojvoda. Ta se je približal s sijajnim spremstvom, slavnostno napravljen, a preden je prišel h knežjemu kamnu, je moral odložiti prazno obleko in nadeti kmečko nošo..."

Kmet, ki je sedel na knežjem kamnu, je svoj prostor novemu vojvodi odstopil šele, ko mu je ljudstvo zagotovilo, da bo novi knez pravično vladal. "Tedaj", poročajo zgodovinarji, "je knez sedel na kamen, mahnil s mečem na vse štiri strani neba in obljubil, da hoče biti ljudstvu pravičen sodnik".

/ dalje

Erika Brajnik

NATUROPATSKI NASVETI (23)

LEDVIČNI DEFICIT IN FLORITERAPIJA

Fizično se nam ledvični tip človeka kaže kot visok, suh, bledolichen, s tankimi ustnicami, moški so navadno plešasti, ženske so skoraj brez prsi, imajo dolge prste, dolge okončine, vedno jih zebe, so nenehno utrujeni, brez energije, govorijo potih. Floriterapija je veda o Bahovih cvetnih esencah, ki delujejo na duši in duhu posameznika, pravijo jim tudi "tolažba za dušo". Z Bachovimi cvetnimi esencami krepimo dušo posameznika, na primer, posameznik pridobi samozavest - ta privre iz njega, in ko jo enkrat odkrije, ostaja njegova, zato ne potrebuje več Bachovih kapljic, torej terapija ni neskončna. Posameznik dejansko sam začuti, koliko kapljic potrebuje in kako dolgo. Obstaja Bachova cvetna esenca, ki odpravlja podrodni deficit ledvic. Le-ta se kaže npr. pri nedonošenčkih, zapletenem porodu, rizični nosečnosti idr. Takrat se zgodi, da se duša novorojenčka ustraši in si duša razlaga nekako tako: "Vse je preveč zapleteno, nisem si zaslužil priti na svet, mama je komaj rodila, moral bi umreti..." Vse to je globoko zakoreninjeno v samozavesti posameznika. Taka oseba se bo čez celo življenje kazala kot nesamozavestna, zadovoljila se bo z vsem, bo brez ambicij, saj bo podzavestno mislila, da več ni vredna, saj ji vendar ni bilo že od začetka usojeno biti tu. Druga esenca uravnava neodločnost, npr. srednješolca, ki ne ve, katero smer bi vpisal za nadaljnje šolanje, ali pa osebe, ki si npr. kupuje vedno enak stil srajce, saj se podzavestno boji novosti. Bachove cvetne esence uravnava strah pred specifičnimi stvarmi - araknofobijo, klastrofobijo itd. Če celostno pristopamo, se tovrstne težave zelo lepo odpravijo. Primer nesamozavesti: dekletu nenehno roji po glavi, da bi odpila cvetličarno, želi si to narediti, pa se potem vedno spomni, kako je bilo, ko je oče imel podjetje in je to propadlo. Preprosto ne verjame vase, z Bachovimi kapljicami pa najde samozavest, odkrije svoj notran-

ji glas, ki mu lahko prisluhne, glas duše, ki ji razkriva, zakaj je tu, kakšna je njena naloga, čemu naj sledi, da bo izpolnila svojo vlogo na tem svetu, da bo našla svoj smisel bivanja. Samo tako se človek lahko počuti popolnoma srečen in svoboden.

Naslednja esenca odpravlja težave vseh tistih, ki imajo nočne more, ki so doživeli zlorabo in nasilje. Takšne dogodke duša ne pozabi, rana ostane vedno zakopana globoko v posamezniku in z njo se je treba soočiti, jo premostiti. Bachove kapljice naredijo to na zelo nežen način, saj ne morejo delovati premočno in preagresivno, primerne so namreč tudi za dojenčke. Bolezen je tista, ki deluje močno in agresivno, in vsa zakopana nerazčiščena čustva privedejo do bolezni.

Poznane so Bachove kapljice, ki pomagajo tistim s slabostjo med vožnjo v avtu in s težavami z ušesi. Ali pa tistim, ki so negotovi, neodločni in vedno potrebujejo koga, ki jim pritrdi. Taka oseba pred odločitvijo vedno potrebuje še koga, da ji pritrdi, da se je prav odločila, in takrat ji odleže ter se počuti varnejšo.

Obstajajo Bachove kapljice za urejanje energetskega primanjkljaja posameznika, ki je nenehno utrujen; te kapljice človek potrebuje predvsem v starosti. Ali pa kapljice, ki duši vlivajo pogum, gotovost, navdušenje in veselje do življenja, optimizem in vztrajnost.

Bachove cvetne esence so neagresivne, delujejo latentno čez noč, krepijo posameznika, ne morejo delati proti njemu, so enkratne in zato jih zelo rada svetujem. Uporabljajo se lahko tako pri otrocih kot tudi pri odrasli osebi, na živalih in rastlinah. Pri samih otrocih učinkujejo zelo hitro, ker imajo ti manj energetskih blokad.

Na prečiščenem telesu, brez toksin, vsekakor delujejo bolje, zato jih uporabljaj v sklopu celostne naturopatske obravnave in ne kot samostojno terapijo.

V tej kolumni sem opisale Bachove kapljice, ki odpravljajo ledvične deficite, v naslednji pa bom tiste, ki odpravljajo jetrne deficite.

Zoran Janković je na političnem soočanju premagal svojo tekmico, premierko Alenko Bratušek

Vladna koalicija je razpadla

V Sloveniji so politične razmere zmedene, negotove in prihodnost države nejasna. Okoli 300 tisoč ljudi živi v revščini, med njimi so tudi mnogi, ki so sicer zaposleni, toda zaslužijo premalo, da bi lahko živeli brez pomoči drugih. Zanje 1. maj pač ne bo praznik, ki bi se ga posebej veselili in se ga potem spominjali. Zagotovo bi v naši družbi odpravili veliko sovražstva, sporov, nestrpnosti in napetosti, hkrati pa zagotovili dovolj pripravljenosti in srčnosti za skupno delo in ustvarjalnost vseh pri graditvi in razvijanju Slovenije, če bi dosegli dogovor in spravo o preteklosti našega naroda. Menim, da je imel veleposlanik ZDA v Sloveniji Joseph A. Mussomeli prav, ko je ob odkritju obeležja vsem žrtvam totalitarnih režimov (fašizma, nacizma in komunizma) pred zgradbo ambasade dejal, "da je pomanjkanje sprave največja ovira za slovensko enotnost in da to pomanjkanje zaznamuje vsak vidik slovenske politike in gospodarstva". V nekaterih občilih nadaljujejo gonjo zoper diplomatskega predstavnika največje in najvplivnejše demokratične države na svetu, posamezniki, žal tudi iz sveta odporništv, nekdanje diplomacije in jugopolitike, bi ga kar izgnali iz Slovenije, ker da se vmešava v slovenske notranje zadeve. Zanimivo, a še bolj

Joseph A. Mussomeli

pomenljivo je, da veleposlanik ostaja na svojem položaju, čeprav mu je mandat že potekel. To gotovo ne more biti slučajno. Nihče od njegovih kritikov se tudi ni spomnil, da so ZDA po drugi svetovni vojni po UNRRI, Upravi Združenih narodov za pomoč in obnovo, obilno pomagale pri

prehranjevanju prebivalstva v Sloveniji. V obdobju hladne vojne, ko smo bili sicer še del Jugoslavije, so ZDA tudi na naše območje poslale orožje, s katerim naj bi se branili pred možno agresijo tedanje Sovjetske zveze. V Sloveniji v kampanji za evropske volitve sodeluje šestnajst list, strankarskih, mešanih ali posamičnih. S svojo se je na politični

oder vrnil tudi Zmago Jelinčič, predsednik Slovenske nacionalne stranke. Kot smo že poročali, bodo v Sloveniji 25. maja v evropski parlament izvolili 8 poslancev. O pričakovanih volilnih izidih je veliko ugibanj, odražali pa naj bi tudi razočaranja in nezadovoljstvo z vladajočo politiko. Vlada ni izvedla nobene reforme, javno zdravstvo je v razsulu in je celo brez ministra ali ministrice za zdravstvo. Tudi premierka Alenka Bratušek je v javnosti čedalje manj priljubljena. Kljub temu pa se ne bi mogel povsem strinjati z dokaj kruto oceno, ki jo je o predsednici vlade dal sociolog dr. Matevž Tomšič, politični analitik in predavatelj na treh slovenskih univerzah. Po njegovem namreč "predsednica vlade posebej kombinacijo omejenosti, nesposobnosti in nadutosti, kjer malone vsaka njena obtožba, izjava, izgovor ali hvalisanje pomeni žalitev za inteligenco državljanov". Tik pred začetkom kampanje za evropske volitve so nekateri mladi funkcionarji s področij civilne družbe ustanovili Inicijativo proti nadaljnemu zadolževanju Slovenije na račun mladine in prihodnjih generacij. Novo civilno-družbeno skupino vodi Andrej Čuš, najmlajši poslanec v državnem zboru. Javnost in vlado so opozorili, da se v Sloveniji zadolžujemo s hitrostjo en milijon evrov na uro, in sicer zgolj iz po-

trebe po ohranjanju socialnega miru. Pri nas se zdaj vsak novorojenček rodi z 12.000 evri dolga, do konca tega leta pa se bo ta številka povišala vsaj na 14.500 evrov.

Toda najpomembnejši dogodek, ki bo nemara tudi zelo vplival na prihodnje tokove in razmere v Sloveniji, je bil politični spopad, pravi obračun, med Zoranom Jankovićem, ljubljanskim županom in ustanoviteljem največje vladne stranke Pozitivna Slovenija, ter premierko Alenko Bratušek za vodstvo stranke. Na kongresu je Janković, zoper katerega so mediji uprizorili srdito kampanjo z mnogimi obtožbami, porazil predsednico vlade. Na tajnem glasovanju je prejel 422 glasov udeleženih članic oziroma članov stranke, premierka pa jih je zbrala 338. Alenka Bratušek je pred kongresom sicer dejala, da brez podpore stranke ne bo več vodila vlade, toda na kongresu se o morebitnem odstopu ni izrekla. Druge stranke koalicije pa so uradno izjavile, da je sedanje vladne koalicije konec ter da bi morali zato v Sloveniji čim prej razpisati nove predčasne parlamentarne volitve. Na potek in morebiten razplet krize bodo lahko vplivali tudi drugi dogodki, najbolj volitve v evropski parlament in domnevno bližnja razglasitev pravno močne sodbe v zadevi Patria.

Marijan Drobež

Teden, ki spreminja podobo slovenske politike Atomska bomba

Prepletanost dveh ključnih dogodkov, ki Slovenijo zaposlujeta že več mesecev, je bila v tem tednu malodane neverjetna. Težko bi to prepletanje definirali kako drugače kot "atomska bomba" na slovenskem političnem prizorišču. Padec vlade Alenke Bratušek, nad katerim se kot zlovesča slutnja dviga duh Zorana Jankovića, in hkratna potrditev obsodbe nekdanjega premierja Janeza Janše. Dogodka, ki ju loči interval zgolj nekaj dni, pomenita pravo kataklizmo za slovensko politično krajino.

Maščevanje, ki se servira hladno Slovenija je že spet na robu prepada politične nestabilnosti. Do konca redakcije sicer Bratuškova še ni uradno odstopila, a to je bolj ali manj drugotnega pomena v tem trenutku. Dejstvo je, da sedanje vladne koalicije ni več, pa tudi nova koalicija v sedanji parlamentarni sestavi ni mogoča. Vladna kriza je nastala na željniku Pozitivne Slovenije. Ta stranka je močno zaznamovala sedanji mandat. Ustanovljena je bila nekega meseca pred predčasnimi volitvami leta 2011 in potem ko so t. i. "strici iz ozadja" v boj za premierski stolček spravili Jankovića, ki je volitve tudi zmagal, a mu vlade ni uspelo sestaviti. Prav tako je zaradi notranjih razprtij v omenjeni stranki sedanji mandat (že spet) tik pred sklepom. Poročilo komisije za preprečevanje korupcije, ki je s "strankarsko" zamrzitvijo Zorana Jankovića in padcem Janševe vlade prerinilo Alenko Bratušek v prvo vrsto slovenskih politikov, je prvo slovensko premierko na neki način tudi pokopalo. Jankovičeva odločitev, da bo spet napadel in prevzel "svojo stranko" je namreč vse prej kot racionalna in je sama sebi na-

men. V smislu: Janković je na kongresu izvedel svoj načrt maščevanja, ki v sedanjem razmerju političnih sil ne more imeti dolgoročajših posledic. Janković ne more računati na ponovno zmago na volitvah in še manj na sestavo nove vladne koalicije: preprosto, z Jankovičem nihče ne želi več v koalicijo. In tega se ljubljanski župan zaveda. Njegovo zagnanost pri iskanju zmage na strankinem kongresu je torej vodila predvsem želja po maščevanju. Ker so Pozitivna Slovenija in t. i. strici Jankovića zamrzili in politično upokojili po poročilu protikorupcijske komisije, se jim je Janković maščeval in jim z "notranjo sabotažo" potopil vladno ladjo.

Enotnost kljub obsodbi

Tudi potres v desni sredini, ki se sprožil z drugostopenjsko obsodbo nekdanjega premierja Janeza Janše, ima svoj epicenter v že omenjenem poročilu KPK. Takrat se je zrušilo Janševo vodilno mesto na vrhu vlade. Z obema razsodbama v zadevi Patria pa postaja tudi jasno, da sedanji predsednik SDS vlade ne bo mogel več sestaviti. Z razliko glede na dinamiko znotraj Pozitivne Slovenije pa vse kaže na to, da se Janši znotraj stranke ni treba bati kakih "prevratniških ali zarotniških" vstaj. Znotraj stranke je še vedno en edini lider. To je bilo mogoče

zaznati tudi iz prvih reakcij takoj po potrditvi obsodbe s strani vrhovnega sodišča: izvršilni odbor SDS je svojemu predsedniku izrazil polno podporo in solidarnost. S tega vidika je SDS precej bolj monolitna stranka: Janša je namreč že dvajset let nesporne vodja stranke, ki mu je pripravljena slediti na "vse ali nič". To je bilo morda še najbolj očitno prav

180 stopinj spremenili svojo dovedanjo ekonomsko politiko). Ne, tukaj gre za ugotavljanje stopnje samomorilnosti slovenskega političnega sistema.

Predčasne volitve so dejansko nezogibne. Vprašanje pa je, kaj pri naša na politično prizorišče novo vodja v Sloveniji. V prvi vrsti nov odmerek večmesečnega obdobja anarhije. Vlada s pooblastili vršilca

Zoran Janković in Alenka Bratušek

ca dolžnosti ne more opravljati pomembnejših nalog, čeprav bi Slovenija prav to potrebovala. Procesi, ki so se sprožili z decembrskim razkritjem stresnih testov v bančnem sistemu, zahtevajo vlado na polni pogon. Treba je zakrpati 5 milijard veliko luknjo v bančništvu, potrebno je privatizirati banke in pod-

jetja, potrebno je spraviti javni primanjkljaj na nivo mastrichtskih zahtev. Slovenija je obljubila, da bo v naslednjem letu proračunski deficit znašal samo 2,5 odstotka BDP. Ampak, a je vse to možno, če ni vlade s polnimi pooblastili? Ne... in tukaj je najbolj očitna stopnja samomorilnosti slovenske politike. Cena zadolževanja je po novem letu končno začela padati: donosnost desetletnih obveznic je bila pred tem daljša časa med 6,5 in 7 odstotkov, v prejšnjih tednih pa se je spustila na raven 3,5 odstotka (kar je dokaj normalna vrednost v normalnih okoliščinah). Skorajšnja vladna kriza bo te vrednosti ponovno pognala v nebo hkrati s poslabšanjem bonitetnih ocen. Pa naj se potem še kdo jezi na EU, ko iz Bruslja žuga Sloveniji zaradi neumnosti, ki se dogajajo v Ljubljani.

Andrej Černič

Kratke

Srednješolci iz Nabežine na ekskurziji na sezanskem Krasu

Zadnji dan pouka pred velikonočnimi počitnicami so učenci obeh prvih razredov Nižje srednje šole Iga Grudna, ki spada pod okrilje Večstopenske šole Nabežina, obiskali sezanski Kras. V spremstvu profesorjev Aurore Gabrovec in Primoža Sturmana ter vzgojiteljice Jasne Milkovič so si v Tomaju najprej

V hlevu kmetije Štok

Na Kosovelovem borjaču

ogledali Kosovelovo hišo; obisk je seveda izvenel kot poklon pesniku Krasu ob 110-letnici njegovega rojstva.

Nabežinski nižješolci so tako z zanimanjem prisluhnili pripovedovanju gospe Dragice Sosič, sicer nečakinje zadnjega gospodarja pri Kosovelovih Bojana Ravbarja, ki je bil oženjen s Srečkovo sestro Tončko. Ogledu hiše je sledil krajši sprehod do bližnjega pokopališča, kjer počivajo malodane vsi člani Kosovelove družine, Srečkovi starši Anton in Katarina, sestri Anica in Tončka, brat Stano ter ostalo sorodstvo.

S šolabusom, ki ga nabežinskim šolarjem redno daje na razpolago tamkajšnja občinska uprava, so se nato popeljali v bližnje Dutovlje, kjer so obiskali kmetijo Štok, ki se nahaja na začetku vasi zraven pokopališča. Tu so si ogledali prostore za predelavo vina in vinski klet ter bližnji hlev, v katerem so nastanjene različne živali (telca, ovce, zajci itd.). Kraške arome so okusili z zanimivim izdelkom iz grozdov vinske trte, in sicer s sokom iz teranovega grozdja.

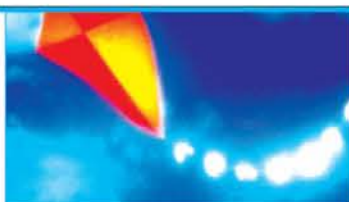
Predstavnika SloMaK na sestanku s predsednikom Državnega zbora Vebrom

Koordinatorica Slovenske manjšinske koordinacije SLOMAK Susanne Weitlaner in tajnik Jure Kufersin sta se pred kratkim sestala s predsednikom Državnega zbora Jankom Vebrom, na sedežu vlade RS pa ju je sprejel v imenu premierke Alenke Bratušek državni sekretar Boris Jesih. Predstavnika SloMaka sta na obeh srečanjih predstavila novo delovanje Koordinacije in izpostavila široko problematiko, ki zadeva posamezne manjšinske skupnosti, ter izrekla nekaj predlogov, ki bi lahko še izboljšali dosedanje že dobro sodelovanje. Tako bi bilo dobro povišati rang Komisije za odnose s Slovence v zamejstvu in po svetu pri DZ v odbor, ker bi tako imela večje kompetence in vlogo. Kar se tiče Sveta vlade RS za Slovence v zamejstvu, pa bi bilo potrebno, da začne s stalnejšo in poglobljeno diskusijo o samih odnosih med manjšinami in organi v R. Sloveniji. Predvsem pa bi morali določiti prioritete (jezik, mladi, izobraževanje, gospodarstvo...), katerim dati potem vso potrebno pozornost. Pri predsedstvu vlade sta predstavnika

Janko Veber

SloMaka izrazila nujnost večje vloge ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu in samega Urada, saj v dosedanjih prepogostih zamenjavah vidijo manjšine določeno premajhno upoštevanje in pozornost do tega, zanje zelo pomembnega resorja. O tem so v SloMaku že začeli diskusijo in bi bilo dobro, da bi jo nadaljevali skupno in usklajeno. Seveda je bil govor tudi o drugih vprašanih, med katerimi lahko omenimo vprašanje regionalizacije Slovenije, za lažje črpanje evropskih sredstev, problem vseh medijev in v prvi vrsti Primorskega dnevnika ter najavljeno zaprtje podružnice NLB na Opčinah. Vsekakor gre za pozitivni srečanja kot dober ponovni zagon delovanja SloMaka.

ASSOCIAZIONE
CASA MIA

ZDRUŽENJE «CASA MIA» ONLUS

Vedno bolj pogosto se človek sooča z bolečo izkušnjo počasi se izteka-
joče bolezni, zdravljenje katere zahteva tudi daljše bivanje daleč od
doma. Psihični in telesni težavi se pridružujejo stiska in stroški
začasne nastanitve.

Kdor je leta 1993 ustanovil združenje Casa mia, je dobro poznal to
situacijo, saj jo je sam doživel na lastni koži. Že vrsto let se pristojni
zavzemajo, da bi hudo bolnim osebam ali bolnikom, ki okrevajo po
hudi operaciji, ter njihovim sorodnikom, ki so daleč od doma, nudili
brezplačno nastanitev v primernih strukturah.

VIDEM CASA MIA

V Vidmu se struktura nahaja v kompleksu bolnišnice sv.
Marije milostljive.
Strukturo sestavlja sedem samostojnih enosobnih
stanovanj, ki lahko sprejemajo bolnika in enega
sorodnika; šest dvoposteljnih sob s kopalnico, kuhinjo,
dnevno sobo in pralnico. V strukturi je prisotna tudi
pisarna našega združenja.

V Trstu so zgradili poslopje, ki
je namenjeno predvsem starejšim
otrok, ki so na zdravljenju v
otroški bolnišnici Burlo Garofolo.
Struktura ponuja šest dvopo-
steljnih sob s kopalnico,
kuhinjo, dnevno sobo in pralni-
co, kjer je mogoče tudi likati.

TRST CASA MIA

Za donacije je na voljo tekoči bančni račun:
IT 24 Y 08637 64440 000023013997 BCC di Moruzzo
ali tekoči poštni račun: IT 36 Z 07601 12300 000018307330
Za donacijo 5 tisočink je naslednja davčna številka: 94043710303

Informacije in rezervacije:
od ponedeljka do sobote od 10. do 12. ure

**POMAGAJ NAM,
DA LAHKO POMAGAMO!**

Stanovanje za bolnike in sorodnike (VIDEM), Bolnišnica Sveta Marija Milostljiva, tel. št. 0432552295
Stanovanje za sorodnike (TRST), Otroška bolnišnica Burlo Garofolo, tel. št. 0403785389
Stanovanje za sorodnike (TRST), Bolnišnica na Katinari, tel. št. 3464109292

**ideando
pubblicità**
www.ideandopubblicita.it

Za informacije in brezplačne predračune

POKLIČI TAKOJ NA
Tel. št. 0432.792047

BUJA - Ul. Santo Stefano 41
info@ideandopubblicita.it

**GRAFIKA & TISK - OBLIKOVANJE - SLIKANJE NA STEKLU
DEKORACIJE VOZIL
PRIPRAVA IN GRAFIČNI OKRASI
TRANSPARENTI - PLAKATI - VELIKI FORMATI - GADGET
PERSONALIZIRANA OBLAČILA
SERIGRAFIJA - ŠIVANJE NAPISOV - DIGITALNI TISK
KAMPANJE IN DISTRIBUCIJA REKLAME**

SNG Nova Gorica Amaterski mladinski oder: Film Sodba kulturi

Ko hvaležnost privre iz srca ...

Kako je Emil Aberšek, režiser, mentor, pedagog, snovalec nešteti izvirnih otroških in mladinskih odrskih del, vselej začinjnih s pravo mero kritične primese na rovaš družbenega dogajanja v ožjem, pa tudi širšem krogu, zelo priljubljen pri mladih, je bilo jasno in pristrčno razvidno na večeru, ki so mu ga v petek, 25. aprila 2014, v mali dvorani SNG Nova Gorica kot iskreno darilo podarili nekateri nekdanji člani Amaterskega mladinskega odra (AMO). AMO, katerega začetki segajo v leto 1976, ko je Sloven-

lentinuzzi). S tem filmom so hoteli zabeležiti 38-letnico delovanja AMO (ni okrogla obletnica, a pomembna!), kot so podčrtali in 41 let ustvarjalnega dela Emila Aberška v SNG Nova Gorica. Aberšek je ves svoj ustvarjalni zagon namenil mladim, ki so pokazali zanimanje za gledališče in nekateri v njem razkrili tudi pravi igralski talent. V vseh teh letih delovanja se je kar nekaj članov AMO usmerilo na AGRFT v Ljubljani in se sedaj kot poklicni igralci ali režiserji ukvarjajo z gledališčem, tudi kot člani SNG Nova

nov AMO – med njimi je bil tudi kak Aberškov sodelavec -, ki so gledališke poti prehodili v različnih obdobjih, so večeri ali popoldnevi, preživeti v AMO v družbi režiserja Aberška, vsestransko obogatili njegove mlade varovance. Med odkrivanjem gledališkega sveta so se v varnem, prijaznem okolju izoblikovale njihove osebnosti, ublažili strahovi, tesnobe, sramežljivost, zaprtost vase ... Odrsko nastopanje jim je pomagalo pri pridobivanju samozavesti, pa tudi pri vzpostavljanju odnosov. Pri tem seveda še malo niso bile potlačene njihova razigranost, igrivost, živahnost, domišljija. Ohranjali so veselje, radoživost, pravo mero razposajenosti in mladostne neugnanosti. Med njimi so se spletle tudi trajne prijateljske vezi. Aberšek je znal prislunhiti vsem njihovim zaletavostim, ki so pač značilne za mlade, vihrave duše. V AMO so se počutili kot v veliki družini in Emil Aberšek jim je bil "drugi" oče, ki je zaznal njihovo čutenje, hrepenenje, nenehno brstenje. Lepa, iskrena čustva, misli in hvaležnost do nesebičnega mentorja, ki jim je širil obzorja, so izžarevala iz enournega filma *Sodba kulturi*, ki je nastajal v pičlih dveh mesecih, v lanskem decembru in letošnjem januarju, in je kljub neprofesionalnim ustvarjalcem lepo uspel in predvsem dosegel svoj namen: prikazati pristen "obraz" AMO in njegovo dosedanje delovanje ter skozi le-tega tudi njegovo neustavljivo gonilno silo, Emila Aberška, čigar delo so včasih vodstva gledališča premalo poudarjala in cenila. Hvaležnost za vse opravljeno delo pa je spet prišlo iz mladih vrst, kar predstavlja za Aberška gotovo veliko zadoščenje.

Po zgledu njegovega kritičnega sloga z ironičnim nadihom je pred premiernim predvajanjem filma *Sodba kulturi* bila igrana uvertura v zgoraj omenjeni foajeju SNG Nova Gorica, ko so si udeleženci večera pod sproščenim vodstvom Anuše Kodelja in Marka Kebeta lahko s daljnogledom pobliže ogledali "opevano" skulpturo in se potem pomaknili v malo dvorano, kjer so jim sedanji člani AMO po "nemo" odpeti slovenski himni – njeni deveti kitici! – radoživo zapeli svojo himno. Emil Aberšek z letošnjo sezono končuje svoje uradno poklicno delovanje v SNG Nova Gorica. Kot je bilo rečeno na tiskovni konferenci, bo njegovo mesto prevzela mlada dramaturginja Tereza Gregorič, ki se zaveda, da jo čaka težka naloga glede na bogato dediščino, ki jo zapuščata Emil Aberšek; on je bil za mlade res karizmatična osebnost. Njemu želimo še veliko ustvarjalnih dni v krogu Gledališča na vrhovi, ki pod njegovo razgibano, za otroške želje občutljivo režijsko taktirko deluje v ZKD nad deset let in se je tudi porodilo iz njegove zamisli, ki je v stalnem, plemenitem ustvarjalnem vrenju. Kot je sam dejal, bo ustvarjal, "dokler bo migal".

Iva Koršič

Skupinica nekdanjih in sedanjih članov AMO z režiserjem Emilom Aberškom

sko narodno gledališče Nova Gorica bilo še Primorsko dramsko gledališče, od ustanovitve dalje vodi in umetniško usmerja Emil Aberšek, ki ni mladim v vseh teh dolgih 38 letih s posredovanjem gledaliških prvin in zakonitosti nudil le možnosti soočanja z dramsko umetnostjo, ampak jih posredno privajal tudi na trezno, kritično opazovanje in sprejemanje razvijanja dogodkov v javnem življenju, predvsem v domačem okolju. S tem jim je pomagal pri trdi nalogi odrasčanja in pri zorenju njihove celostne osebnosti. Svoj pogled in misli na kulturno, družbeno in politično dogajanje so člani AMO izražali v več predstavah, ki so nastajale izpod spretnega in budnega Aberškovega peresa, ki se je navdihovalo prav pri problemih in težavah odrasčajoče mladine. Svoja nestrinjanja so ti mladi pod "pokroviteljstvom" svojega mentorja izražali tudi na javnih "miroljubnih" protestnih manifestacijah, ki so se pojavljale ob kakih posebnih dogodkih. Tarča takih očitnih kritičnih ocen mladih iz AMO je od namestitve dalje skulptura kiparja in rednega profesorja Matjaža Počivavška na travniku pred občinskim poslopjem v Novi Gorici (Počivavškov moto je: moja dela so kot stavek brez pike: ko nastajajo, je pa to kot čudež.) Z njeno virtualno razstrelitvijo se začelja in tudi nekako končuje umetniško dokumentarni film *Sodba kulturi*, ki so si ga kot samoiniciativni snovalci in seveda popolni filmski (a učinkoviti!) "amaterji" zamislili nekateri nekdanji člani AMO (Necj Cijan Garlatti, Kaja Dragoljevič, ki je kot zelo angažirana predstavnica nosilec ideje za realizacijo filma obširno spregovorila tudi na tiskovni konferenci ob predstavitvi tega posebnega "dokumentarca", Sara Kenda, Ana Žbona, Matej Čelik, Patricija Va-

eden med njimi je postal duhovnik. AMO je "dodana vrednost našega gledališča", v katerega je "svoj intelektualni potencial, svojo energijo, čustva in osebno noto, v smislu spoštovanja umetnosti in tudi pedagoškega dela z mladimi, dal Emil Aberšek", je ob iskreni zahvali Aberšku dejal direktor SNG Nova Gorica Jožko Čuk na tiskovni konferenci. Skratka, AMO, kot verjetno edina tovrstna delujoča mladinska gledališka skupina v okrilju profesionalnega gledališča, je opravil izjemno nalogo in več kot 400 mladim članom, ki so se zvrstili v tej dolgi dobi, razkrival skrivnosti gledališke umetnosti in jim pri tem pomagal v najbolj problematičnih letih odrasčanja. Kot smo namreč gledalci (med temi je bil tudi novogoriški župan Matej Arčon in veliko mladih) na petkovi premieri izvedeli iz enournega filma, v katerem nastopajo trije sedanji člani AMO v "probleki" preiskovalne komisije, ki ugiba, kdo bi bili lahko storilci razstrelitve omenjenega "spomenika", in trideset nekdanjih čla-

Župan Mestne občine Nova Gorica Matej Arčon in Emil Aberšek

Gorica Pomladni praznik šole Oton Župančič v Kulturnem domu
Himna pomladi, mladosti in življenju

foto oip

Združnje staršev otrok, ki obiskujejo osnovno šolo Oton Župančič v Gorici, je letos s prispevkom Fundacije Cassa di Risparmio di Gorizia in bančnega zavoda Banca popolare di Cividale, finančno podprlo projekt glasbene vzgoje, ki je potekal na šoli v ulici Brolo pod vodstvom izkušene glasbene pedagoginje s Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel, prof. Damijane Čevdek-Jug. Otroci ra-

zrcalimo".

Igra jim ogromno pomeni, so prepričljivo dejali s čudovitimi mislimi in podobami iz veznega besedila: "Igra so prstki, s katerimi si najmanjši kratijo čas, igra so drobne živalice, ki skrivajo v sebi vsa čuda stvarstva, igra so drobci vsakdanjosti, ki se v mavričnem svetu domišljije čudovito prepletajo v očarljive podobe preprostih pesmic in izštevank". Iz igre črpajo življenjske sokove, vanjo se zatekajo, ko jim je hudo, z njo si blažijo dolgeč, v njej potešijo svoje radovednosti in gradijo svoje sanje. Ljubijo igro, saj ta je njihov svet, njihove sanje, njihova svoboda. Igra je njihova pesem stvarstvu, je mavrica barv, ki jih vodi v življenje, je tobogan, po katerem se vzpenjajo med oblake, da gradijo svoj svet. Preko igre tudi sami rastejo v boljše ljudi, so samozavestno zatrdili.

Na razigrani veselici, ki so jo v slovensčini in italijansčini povezovali učenci petega razreda, so se otroci zares izkazali z različnimi prizorčki, manjšimi plesnimi točkami in seveda s petjem, pa tudi z instrumentalnimi točkami - kot posamezniki ali v skupinski igri z orff-instrumenti. Na koncu so se zahvalili vsem, ki so pomagali uspešno uresničiti to zamisel, zlasti pokroviteljem,

foto oip

zličnih starosti so se naučili kar nekaj pesmic in se približali nekaterim instrumentom: na tak način so ustvarili pravi mozaik - vezno nit prireditve z naslovom *Igraj se z mano*, ki so jo z velikim navdušenjem predstavili 16. aprila na odru Kulturnega doma v Gorici in se tako na najlepši način poslovili od šolskih klopi pred velikonočnimi počitnicami. Praznik solarčkov je bil himna pomladi, mladosti in življenju. Otroci v majicah živih barv so se z glasbo, pesmijo in gibom ter zvrhano mero simpatije poklonili "prebujajoči se naravi, mladosti, ki sili k nebu, življenju, ki se radovedno ozira za soncem in se sramežljivo nastavlja njegovim žarkom". Številne svoje in prijatelje v dvorani so sproščeno in razposajeno povabili, naj se prepustijo čaru otroških sanj in naj se z njimi igrajo; posredno so jih tudi povabili, naj se zamislijo v to, kakšen bi bil svet, v katerem bi pravila postavljali malčki... Ogromno je stvari, ki bi jih radi počeli, radovednosti, ki bi jih potešili, želja, ki bi jih uresničili. Ko bi lahko povedali svoje, "bi na glas zakričali, da je čas naš, da se iz njega razpredajo nitke naših sanj, ki tkejo našo bodočnost". Na poetičen način so prikazali svet, narejen po njihovi meri, svet, ki bi jim bil prijazen, okolje, v katerem bi najraje rasli. Kot zrak potrebujejo "sonce v očeh, veter v lasih, smeh in jok", potrebujejo čas, da se valjajo po travi, da rastejo v naravi, da okušajo življenje, da obarvajo svoje sanje. "Potrebujemo svobodo, da lahko v njej rastemo. Potrebujemo zaupanje, da se v njem lahko

foto oip

pa tudi osebju Kulturnega doma, Metki in Ettoreju za oblikovanje in tisk gledališkega lista. V imenu Združenja staršev pa se je Mara Černic s toplimi besedami zahvalila učiteljicam - Danili, Kristini, Agati, Martini, Majdi, Marinki in Mariji ter seveda glasbeni mentorici Damijani - ne le za odlično izpeljan projekt, temveč predvsem za predanost in ljubezen pri vsakdanjem požrtvovalnem delu z otroki. / DD

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljč, e-mail palj@noviglas.eu

Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin

Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travniki 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.eu

Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.eu

Uprava: Piazza Vittoria-Travniki 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.eu

www.noviglas.eu

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 67 M 05484 12401 001570069280, SWIFT ali BIC koda: CIVIIT2C, naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria/Travniki 25 - 34170 GORICA.

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Publistar, ul. Treppo 5/B - Videm.

Tel. št. 0039 0432 299664 - Faks 0039 0432 512095 - E-mail info@publistarudine.com

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo

za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu

Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 29. aprila, ob 14. uri.

CINE

CITTÀ FIERA

piazza Italia

Vstop*
KINO
+ PIZZA
+ PIJAČA

* VELJA SAMO ZA FILME "2D"

OD
10€

SHOP & PLAY
Città Fiera

NAJVEČJE TRGOVSKO SREDIŠČE V DEŽELI

www.cittafiera.it